

A gázai szekértől az utolsó trombitaszóig

Jézus már korábban kiküldte 70 tanítványát a világba. De ki mert volna akkoriban a hamarosan és a századok rendjében megnyíló kapukra gondolni? 10–11. oldal

Református lelkipásztor a karanténközpontban

Segédszolgálatunk hét lelkipásztorból áll, ebből három lelkészt helyeztek át a karanténközpontokba. Engem felkértek, hogy segítsék itt, Nagymenyeren. 12. oldal

Harminc esztendő után

Amikor elkészül egy festmény, hogy az alkotó egyben lássa a művet, néhány lépést hátrál. Ma, a Harangszó újraindulására visszatekintve, nem kis időt kell visszalépünk. 14. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2020. JÚNIUS • 31. évf. 11-12. szám • Ára 3 lej

A gyógyító félelem

A félelem sebezhetővé tesz. A félelem elveszi szabadságomat és megrontja örömeimet. A félelem szétzilálja kapcsolataimat és sok esetben a szereteteim ellen fordít engem. A félelem bizonytalanságot és boldogtalanságot szül. De egészen pontosan mitől is félek? Valamitől, ami árthat, bánthat, bekövetkezhet. Félek valamitől, amit mások megmutattak nekem, elém tártak és megrettentettek velem? A félelem kiszolgáltatottá tesz és könnyebben irányíthatóvá.

A keresztyén ember Istent féli. Ez nem rettegés és szorongás a büntető vagy az önkényessége, kiszámíthatatlansága miatt bizonytalanságot okozó hatalmas Úrtól, hanem meggyőződés afelől, hogy Isten mindennekfelett való, mindent irányító Úr. Még csak egy

hajsza sem eshetik le a fejemről az Ő nemcsak tudomása, hanem akarata nélkül sem! Mindent Ő irányít és mindent Ő határoz meg, ezért nem kell félnem semmitől, csak Tőle, mert egyedül Ő veszíthet el. De Ő meg akar tartani, mert Ő szeret. Mindent az üdvösségem érdekében tesz. Van vírus, vagy nincs vírus; veszélyes, vagy nem veszélyes... Ne féljek megmosott kezeimet folyamatosan imára kulcsolni. Ne féljek hibáimmal, önmagammal szembesülni és saját boldogságom útjából félreállni. Ne féljek élni Krisztus által és Vele. Ne féljek elégedettnek lenni és mindenért hálát adni. Ne féljek tervezni és jobb jövőt remélni-munkálni. Félek az Urat, mert egyedül az Ő félelme szabadít fel és ad gyógyulást!

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Az Isten-csend létezését szépítő hangjai

Hallottátok-e már az évmilliókon át növekvő kristályok tiszta énekét a nagybányai ércbányák mélyén? És a tengerhullámok homályába burkolódzó koraállok színpompájának kórusénekét? Eljutott-e lelketekig a sziklarepesztő tátrai fűszálak vagy az Alföld szikes talaján lilán égre törő, fanyar illatú sóvirágok szólóéneke? Vagy a szőke Tisza egy-egy kanyarulatánál a napnyugatkori kisimuló víztükör bíborvörös pihentető andalgásának altatódala elérte-e a lelketeket?

Fületekbe rejtőzött-e a bükki Szalajka-völgy tengerzöld lombjai alatt tovaíramló patak vizének csacsogó, játékos terefere-polkájára? És halljátok-e olykor a bakonyi ősrönggeteg öreg fái törzsének nyikorgó dobpergését? Hajnalonként az ébredő madarak Isten-himnuszát zengő hatalmas közénekét? Észleltétek-e már az anyag dalolását?

Mert bizony minden, de minden, ami létezik, képes önmagán túllépve szolgálni, megszólalni, rezonancia-akkordokat kiadni magából, Istent magasztalni. Kálvin már értette ezt a titkot: A folyó nem önmagáért folyik, a Nap nem önmagáért süt, a patak nem magának csörgedezik, a virág nem önmagáért nyílik – mindennek önmaga létezésén túli értelme is van.

Induljunk felfedezni az istenmagasztaló, dús csendet, ami körülöleli a Földet és szívedet, betöltheti a lelkünket. Anyag- és élet-szentelő silentiummal, csennel szerezhetünk áldott pillanatokat a múlt időben.

(folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Az Isten-csend létezését szépítő hangjai

(Folytatás a 1. oldalról)

A HALÁL VAGY AZ ÉLET CSENDJE?

A Jelenések könyve 8,1-ben olvasunk arról, hogy amikor majd a mennyben a teremtés titokzatos, eljövő órájában a Bárány feltöri a hetedik pecsétet, csend lesz a mennyben mintegy fél óráig. Sejtelmes csend, kozmikus csend, vihar előtti csend. Az utolsó csend, az apokaliptikus csend, ami után nem lesz már soha többé olyan csend, mint amiről a bevezetőben írtam. A végidő csendje, a bizonyosan bekövetkező, feltartóztatathatlan végítélet, a földi végromlás előtti lélegzetelállító silentium lesz az.

S a két csend között – a ma még tartó, a teremtett világ és az emberi lélek mélységesen beszédes csendje és a Bárányt körülvevő, ítélet előtti csend között még van kegyelemből Istent váró csendünk. Hogy futó életünknek utolsó alkalma-e? S a világ életének? Egyedül az Atya tudja.

A még beszédes és a majd végzetes robajlású, anyagzúzó vulkanikus hangorkán közti csend gyermekei lehetünk. Amikor a Jelenések könyve döbbeneteli csendjéről olvastam, hirtelen eszembe jutott: amikor először hallottuk a világjárvány kihirdetésének hírért, majd láttuk a százazrek életét követelő, láthatatlanul működő, mégis látható következményeket az emberiségre zúdító vírusserreg egyelőre diadalmas hadjáratát ellenünk – nem valami mély döbbenet, megrettenés, szinte elnémító szorongás ülte meg a lelkünket?

Lehetséges ilyen a 21. században? S mit tegyünk? Ez bizony a bőr közelbe, fertőzés közelbe lopakodott halál lehetőségének a csendje. Minket azonban szólít egy másfajta csend Ura: a halálon győze-

delmes Krisztus Lelkének hívása. Ő behív, bevonz valami maradandóba, az Isten-közeltség csendjébe. Az egészen más csendbe. A csendek csendjébe, hiszen miként Illés szent látomásában, az ószövetségi evangéliumban, a Hóreb hegyen Isten nem volt az erős, sziklatördelő szélben, sem a földrengésben, sem a tűzben. De ott volt a halk és szelíd hangban (1Kor 19,11-12). Ez a hang szólít most is!

A TÖRTÉNELMEN ÁTHULLÁMZÓ CSENDAKKORDOK...

A csend vigasztalásáról, hatalmas erejéről, gyógyító jóvoltáról s az ember lelke mélyén úgy vágyott, áhított beszédes csendről szól az emberiség történetének jó néhány fejezete.

Bibliai korok Isten-csendjeiről, az Édenkertben napszálltakor sétáló Isten halk ott-honosságáról, Jézus sivatagi vita-csendjeiről, a feltámadás hajnalának titokzatos, csak angyaltanús csendjéről. A hit és az imádság gecsemánés elhalkulásáról.

Látom magam előtt a szerzetesi cellacsendben Istent szólító s a filozófia vigasztalásába merült Boethiust, majd Luthert az erfurti Ágoston-rend homályos templomcsendjében belső vitát folytató térdeplő alakjával, bibliafordításnak szegülő, reformáció tüzeit csíholó szellemi csendbe merülése közben. És Kálvint meg a magyar prédikátorokat Istennel vitázó, emberekkel hitvitázó vándorcsendjükben, amiben megedződik az igazság kardjának viseléséhez a lelkük.

És a gályarabok pusztító hullámokkal és hatalmi göggel mennydörögve közhírré tett egyházi ítéletekkel szembeforduló dacos csendjét, a hitigazságokat kerékbetörésig vállaló néma eltökéltséggel.

S magyarhoni hitébredésünk mélyén, nyelvet, kultúrát, nemzetnek elkötelezett európaiságot hirdető és falusi portákon is népnevelő fátylaként izzó prédikátorok és kántortanítók soknemzedéknyi, néma menetelését, szívükre borított-szorított, éjjel-nappal dúdolt zsolnárcsendekkel.

A hűségesek és a kereszten is tűró csenddel Istent magasztaló Urunk példáját Erdélyig és Munkácsig, a Magas-Tátraig édes anyanyelvünkön hirdetőik értelem-, tudás- és országépítő győzhetetlen seregét. Azokét, akiknek az óegyházi Názianzi Gergely mondata is formálta helytállását: Tedd magad a Szentlélek kezébe hárfául – s engedd, hogy Ő szólaltasson meg téged vigasztaló, megtartó énekül! E gyönyörű odaadás az Istennel teljes éneklő csend titka. Ami nélkül az ajkak sem tudnak énekelni.

DR. BÉKEFY LAJOS

Alvók és alvajárók

Az alvók és alvajárók természetes közege a sötétség. A Biblia nyelvén a fénytelenység metaforája a reménytelenségnek és a kilátástalanságnak. Nem véletlenül a fekete szín uralkodik a sötétségben, hiszen a fekete test minden fényt elnyel.

A sötétség világában erőlködik a hazugság. Egyesek színeket vélnek felfedezni, mások alakzatokat látnak. Ezeket szépíti és variálja a fantázia. Pedig az igazság az, hogy a sötétségben nincsen hófehér becsület, nincsen rózsaszín jövő, nincsenek ölelkező emberek, nincsenek egymás javát szolgáló népek.

Ellenben vannak tisztességtelen politikusok, rovvott múltú jóvendölők, egymás ellen acsarkodó keresztyének, önségítő testvértelen-

nek. A sötétségben még az igaz szó is elnyelődik, de a hazugság sérteletlenül visszhangzik.

Alvók és alvajárók között félő, hogy csak az alvók és alvajárók maradhatnak meg. Szörnyűséges látomás. A közömbösség, mint tanult tehetetlenség, eluralja a nemzetet. Egyesek még lángoló hitet színlelnek, akár a hivatalos egyházzal szemben is, mások erőlködnek régen csonkolt célokért. A kisebbrendűség tünete könnyen kifejleszti az álhit álhőseit, vagy a tettvágy mozgássérültjeit.

A feltámadott Jézus Krisztus nem engedi, hogy önmagunkban újra klónozzuk az alvó tanítványt, a meghalt naini ifjút, vagy az alvajáró Pétert.

A Megváltó ébredést készít. Kora reggeli énekként akarja hallani: Óh, Sion, ébredj, töltsd be küldetésed! Hajnal hasad, hogy a reggeli világosság délre fényözönné nőjön: hogy a világ világossága erő legyen növekedésben, érésben, gyümölcsözésben; hogy az ébredő tudatossá váljék, tisztán látva a lét és örök létezés szabályait; hogy biztosan tájékozódjon a maga világának körüljárható szeletén, érzékelve „hogy ideje már, hogy az álmából felserkenjünk, mert most közelebb van hozzánk az üdvösség” (Róm 13,11).

CsÚRY ISTVÁN

Félelem nélküli élet

„Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől féljek?...” Zsolt 27,1-4

Félelem nélküli élet! Milyen kíváncsatos dolog lenne minden ember számára! Mert akár mennyire tartjuk vagy gondoljuk is magunkat istenhívő embernek, valljuk be őszintén, sokszor kísért bennünket a félelem. Olyanok vagyunk, mint a kisgyermek: ha magukra maradnak, ha nem érzik a felnőtt jelenlétét és az általa nyújtott biztonságot, bizony félelem érzése lesz rajtuk úrrá.

DÁVID AZ URAT HÍVJA SEGÍTSÉGÜL

Ezt tette akkor is, mikor megvívott a filiszteus Góliáttal, akinek nem csupán hatalmas testi ereje múlta felül az övét, de fegyverze is. Ő gyenge gyermek volt, egy ártatlannak tűnő parittyával. Csakhogy ő a Seregek Urának az erejével küzdött, ahogyan olvasuk az 1Sám 17,45-ben: „Te karddal, dardával és pajzzsal jössz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izráel seregei Istenének nevében megyek ellened.”

Ugyancsak a Zsoltárok könyvében olvasuk: „Akik bíznak az Úrban, olyanok, mint a Sion hegye, amely meg nem inog, örökké megáll.” 125,1. Ésaiás pedig ekképpen biztat: „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!” 40,31

Ha Góliátnak voltak fegyverei, Isten gyermekének is megvan a maga fegyverze, melyről oly csodálatosan tanácsol Pál az Ef 6,11-17-ben.

Az ellenséget sokszor nem kívül, nem másokban, hanem elsősorban magunkban kell keresnünk.

AZ ÚR AZ ÉN VILÁGOSSÁGOM

Gondoljunk csak a világ teremtésére. A világosság az Isten szeretetének a világossága, mely megelőzött minden mást. Sőt, a világosság maga az Úr Jézus Krisztus, ahogyan János evangéliumában olvassuk: „Az igazi világosság eljött volt már a világba, amely megvilágosít minden embert.” Jn 1,9.

A Megváltó pedig így tesz bizonyosságot magáról mint világosságról: „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.” Jn 8,12b

Az őtestamentumi szemlélet szerint Jahve pusztító tűz. De a hívő ember számára ez a félelmetes erő már mint kellemes világosság jelentkezik. Gondoljunk csak bele: mérések szerint a Nap belsejében hatmillió fok a hőség, de mire a sugarai elérnek hozzánk, nem pusztító, perzselő tűzként érezzük, ha-

nem éltető erőként. Ahogyan a tűz fénné, úgy a sors gondviselésé, a halál pedig életté változik.

A sötétség és világosság harca mint motívum jelen van az emberi kultúrában, művészetben, a vallások világában is. Ősi szimbólumok ezek, s nagyon sok jelentéssel vannak felruházva, természetesen a Szentírásban is.

Sajnos, nagyon sokszor a sötétség oldalára állunk, és ezért nem leszünk a világosság fiaivá. Pedig Pál arra is biztat a Róm 13,12b.14a versekben, hogy „vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit... öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust”.

Isten mindig embereket használ fel, hogy vigyék az ő világosságát és embereket mentsenek meg mind a testi, mind a lelki haláltól.

AZ ÚR AZ ÉN ÜDVÖSSÉGEM

Ki az üdv szerzője és bevégzője? Az értünk meghalt és feltámadott Jézus Krisztus, aki legyőzte nemcsak a Dávid ellenségeit, de a tiedet, a magamét is. Legyőzte az ősi ellenségünket, a bűnt és a halált. Kitől féljek? – kérdi Dávid. Az Istenbe vetett igazi bizalomból erő és bátorság fakad.

A hit férfiaságáról, még inkább hősiességéről van itt szó. Ugyanezt kérdezi Pál is a Róm 8,31a versben: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Jézus ad rá választ a Mk 6,50-ben: „Bízzatok; én vagyok, ne féljete.”

AZ ÚR AZ ÉN ÉLETEMNEK ERŐSSÉGE

Mennyi bizodalom, milyen megnyugvás csendül ki a zsoltárból. Akárcsak a Heidelbergi Káté első kérdésének válaszából: „Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok, aki az Ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, engem a Sátán minden hatalmától megszabadított.”

Istennek ereje van a Sátánon! Milyen szépen fogalmazta meg ezt énekében Luther: „Erős várunk nekünk az Isten, És fegyverünk ellenség ellen.” (254b)

„Apám, az ördög erősebb, mint én?” – kérdezte egy gyermek az apjától. „Bizony az ördög erősebb, mint te.” „Nálad is erősebb apám?” „Bizony erősebb, mint te és én együtt.” „Akkor hogyan tudjuk legyőzni?” Egy kis ideig gondolkozott a gyermek, aztán tovább kérdezte az apjától: „Az ördög Jézusnál is erősebb?” „Nem, fiam, Jézus sokkal erősebb, mint az ördög.” „Akkor én nem félek tőle.”

Testvérek, ne dicsekedjünk a magunk erejével! Erre int Pál is a 2Kor 12,9-ben: „Elég néked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.”

CSAK EGYET KÉREK

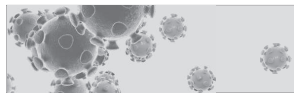
A pusztában sátorozó nép minden alkalommal felállította, és vándorlása közben magával vitte az Úr sátorát. Ez jelképe volt annak, hogy velük van az Isten. Az, hogy a sátor a tábor közepén volt, azt jelentette, hogy Ő mindenkihez egyforma közelségben van.

Később, mikor megépült a jeruzsálemi templom a Sion hegyén, arra szolgált, hogy mindenki láthassa: Isten nem végtelen távolságban van az övéitől, hanem közel jött az emberhez. Mi tudjuk, hogy leszállt az örökévalóságából Krisztusban, mert szereti az övéit.

Nagy dolog közel lenni az Úrhoz! Földi viszonylatban is kitüntetésszámba megy a templom mellett házat építeni, a templom mellett lakni. És mégis mily sokan, kiknek ez megadatik, távol vannak az Istentől. Mert nem a templomnak mint emberi építménynek a közelsége vagy távolága határozza meg, hogy mennyire vagyok közel az Úrhoz vagy mennyire vagyok távol tőle.

Dávid azt kéri: „lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében”, ezzel együtt nem azt kéri, hogy abban teljesítsen szolgálatot, mint ahogyan teszik a papok, lévíták, vagy templomszolgák, hanem azt kéri: „hogyan nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az ő templomában”. Egyszóval legyen teljessé az Úrral való boldog életközössége.

Mivel az Úr házában való lakozás emberileg nem kivitelezhető, Isten egy jobb megoldást talált ki számunkra: Ő lakik, vagy akar lakni a mi házunkban. Így testünk a Szentlélek templomává lesz, vagy lehet. Nyitva áll előtted is Jézus szívének ajtaja, s ha elfogadod Őt, hiszel Benne, majd meg fogja nyitni számodra az örök életre nyíló ajtót is. Hiszen Ő az ajtó!

Világjárványok tegnap és ma,

A történelem során világjárványok sokszor megrázták a világot. Marcus Aurelius (Kr. u. 161–180) császár uralkodásának idején a Római Birodalmat alapjaiban rengette meg a 15 évig tartó, Galénosz által leírt járvány, ami a kereszténység megítélésére és végső soron elterjedésére is komoly hatást gyakorolt.

A máig ismeretlen kórokozó valószínűleg az iraki Szeleukeia városából indult, s onnan a város ostroma után hazatérő katonák hurokolták be és terjesztették szét a betegséget a birodalom nagy részén.

A feljegyzések szerint az ismeretlen betegség először a város védői között terjedt el, majd az ostromló római katonák között jelentős nélkül szedett áldozatokat.

Kezdetben az ismeretlen betegség fel sem tűnt senkinek, hiszen a háború sújtotta területeken a járványok (az elégtelen táplálkozás és higiénia következtében) megszokott jelenségnek számítottak a mai napig. A betegség azonban a csatatérrel hazatérő katonák között tovább terjedt Rómában és a tartományokba szabadságra hazatérők között is.

A betegség lefolyását pontosan dokumentálta egy Galénosz nevű római orvos, aki 165-ben tért haza Rómába a birodalom más részéből, így a már egy-két éve dúló fertőzésről pontos képet tudott rajzolni. A két hétig lázzal, hányingerrel, szomjúsággal, köhögéssel és torokelzáródással járó kórt néha piros-fekete kelések, bűdös lehelet és fekete hasmenés is kísérte. A járvány végére napi 3000 halotról számoltak be, és a megbetegedettek 25 százaléka belehalt a fertőzésbe, a gyógyultak viszont immunissá váltak.

A fertőzés terjedésének üteme a következő években lassult, de betegség időről időre újra visszatért, majd 15 év után váratlanul végevényszerűen eltűnt. A járvány végére (Kr. u. 180) 5 millió halottat írtak a betegség számlájára, ami a Római Birodalom lakosságának 10 százalékat jelentette, igaz, nem egyenlő eloszlásban. A ritkábban lakott területeken alig-alig számoltak be megbetegedésekről, viszont a sűrűn lakott városokban és környékükön meg is harmadolhatta a kór a lakosságot.

A járvány nagy hatást gyakorolt a birodalom gazdasági életére is. Az egészséges munkaerő csökkenésének következtében gazdasági hanyatlás kezdődött, a hadsereg megzsidósodását pedig területi veszteségek követték. Az adóbevételek csökkentek, az északi germán népek betörései ellen tehetetlennek bizonyult a bűnözőkkel, szökevényekkel, kiképzetlen katonákkal feltöltött haderő.

Hosszú távon a Római Birodalom nem is tudott visszatérni a járványt megelőző

életéhez. Az addig kiterjedt középosztály és elégedett polgárság megroppant gerincként csuklott össze. Egyre nagyobb lett a távolság a szűk elit, a gazdagok és az egyre inkább elszegényedő alsó osztály között, ami a középkori feudalizmus társadalmi berendezkedésének kezdetét hozta magával.

Marcus Aurelius császár természetesen a keresztényeket tette felelőssé a megállíthatatlan járványért; az istenek haragjaként állította be, s kiváltó okát abban látta, hogy a keresztények kétségbe vonták az istenek tiszteletét és erre tanítottak másokat is.

A keresztények járvány idején tanúsított segítő magatartása viszont éppen az ellenkezőjét mutatta: lehetett rájuk számítani. Ez a tapasztalat nagyban segítette a kereszténység későbbi elfogadását is.

A betegség elterjedésének valódi okait sokkal inkább a fejlett kereskedelem, a korabeli gyors utazási lehetőségek (fejlett római úthálózat) és a világverő hadsereg között kell keresni. Ezek a civilizációs vívmányok minden világjárvány terjedésében kulcsszerepet játszottak az idők során.

A következő világjárvány a fekete halálként is emlegetett középkori pestisjárvány volt. A betegség szintén keletről érkezett, nagy valószínűséggel a selyemúton.

Az emberi történelem legpusztítóbb pestisjárványának következtében 75–200 millió ember halt meg 1347 és 1352 között Európában, Észak-Afrikában, a Közel-Keleten és Közép-Ázsiában. Európa lakosságának – a különböző becslések szerint – 30–60 százaléka odaveszett.

A világjárványok természetét híven mutatja az Újvilágból elterjedt szifilisz (vérbaj), amelyet a Kolumbusz Kristóf amerikai utazásaiból hazatérő hajósok hoztak magukkal Európába.

Az amerikai őslakosok körében – a kollektív immunitásnak köszönhetően – a szifilisz nem okozott különösebb gondokat, de az

európaiak szervezete nem volt rá felkészülve, ezért náluk igen látványos és heveny tünetekkel nyilvánult meg. A későbbiek folyamán aztán már Európában is „megszelídült” a bujakór, de mindmáig előfordul.

A világbirodalmak, a világpolitika és a világkereskedelem tehát szorosan összefüggnek a betegségek világméretű terjedésével. De miért következnek be évszázadonként a világméretű megbetegedések?

ISTEN BÜNTETÉSE-E A VILÁGJÁRVÁNY?

A keresztényeket ma már csak kevés országban tartják a súlyos járványok okozóinak. Egyedül ott bűnbakok, ahol amúgy is üldözik őket hitük miatt.

A közvéleményben manapság másfajta ateista vélemények uralkodnak. A mostani koronavírus-járványt egyesek a természet visszavágásának tekintik. Az ember természet pusztító és kizsákmányoló cselekedeteire adott védekező válasz ez. Az interkontinentális turizmus és kereskedelem akkora környezetterheléssel járt már, hogy a klímaváltozás kevés figyelemzettőjének bizonyult. Az ember tehát magára szabadította a dühös természetet, ami pusztá reakció, nincs mögötte isteni büntető szándék.

A világ Ádám és Éva engedetlensége óta Isten ítélete alatt van. Az Isten rendje elleni lázadás következménye a halál és a betegségek. Isten ezért akarja távol tartani teremtményeit az önpusztítástól (is).

A Teremtő szándéka nem a halál, hanem az élet, az örök élet. Isten az embert örök életre teremtette. Ennek bizonyítéka az Élet fája az Édenkertben, arról az ember a bűnetet megelőzően bármikor ehetett volna. A bűnet előtt nem volt elzárva előle.

A bűnet után viszont a halál az élet részévé vált, s a halálnak többféle arca van – egyik közülük a koronavírus. Nem Isten alkotta meg az ember elpusztítására, de megengette elterjedését!

MINT A KÍGYÓK A PUSZTÁBAN

A 40 éves pusztai vándorlás során történt egy érdekes esemény, ami megvilágítja Istennek az ő népével szembeni magatartását.

A rézkígyó története (4Móz 21,1–9) arról szól, hogy a vándorlás vége felé végleg elfogyott a nép türelme, fellázadtak Isten és Mózes ellen, ezért az Úr mérges kígyókat küldött a népre. Isten küldi a kígyókat? Ő küldte a vírust? Isten csupán szabadjárá engedte a kígyókat. Azokat nem akkor teremtette, addig is ott voltak a sivatagban.

A szakemberek szerint a koronavírus eddig is jelen volt, sőt néhány évvel ezelőtt Ázsia

avagy több ezer éve bevált módszerek

egyes részein komoly járványt is okozott, de világjárványt nem. Isten eddig védett ellene, most viszont megengedte, hogy elterjedjen.

Isten minden lázadásra szelíden válaszol. A világjárvány rámutatott, hogy milyen viszássá vált a világ berendezkedése. Leginkább a globális termelésre és a szolgáltatási iparra igaz ez. A globális ellátó láncolat törékennyé vált, ami kiszolgáltatottá tette az embereket.

Isten megengedő ítélete mellett azonban kegyelme is munkálkodik a világban. Miután kiűzte az embert az Éden kertjéből, bőrből készült ruhát adott rá, ami jelzi: Isten nem hagyja védtelenül magát a tőle elforduló embert sem, gondviselője marad. Kegyelme ott van ma a kórházakon, a gyógyszereken, a lélegeztetőgépeken és az oltóanyag-kutatásokon keresztül is.

Aki életének beteljesedését itt, a földön tudja elképzelni, annak nagy megrázkódtatás ez a mostani kiszolgáltatott állapot. Az eddigi életmódot, célokat, vágyakat újra kell értelmezni.

Isten célja a keresztyén emberrel nem az, hogy ebben a földi világban érjen révbé az élete. Számára a Vele való kapcsolat helyreállítása a legfontosabb. Nem a földi kényelmünk, hanem a mennyei üdvösségünk. Ennek veti alá a jó és a rossz körülményeket is.

Közelebb visz-e Istenhez a jó vagy a rossz megtapasztalása? Hozzá taszít-e a kiszolgáltatottság érzése? Ez a vírushelyzet kijózanít bennünket: a globális felelősségvártás (mit tehetek a világgal szemben?) helyett a személyes felelősségvállalást erősíti (mit tehetek én ebben a helyzetben magamért és másokért?).

MIT TEHETÜNK A JÁRVÁNY IDEJÉN

Szakértők azt mondják, hogy amíg nincs elzenszer, addig a karantén a legjobb védekezési módszer a járvány terjedése ellen.

A ragályos betegségek kezelésére az Őszövetség is ezt a módszert ismeri a fertőzöttek és az egészségesek megóvására. A pusztai vándorlás idején leprás megbetegedés esetén kétszer hét napig kellett elkülöníteni azt, akin a belpoklosság fehér foltjai megjelentek (3Móz 13).

Persze ez egy azonnal látható és jól felismerhető tünetekkel járó betegségre vonatkozott, de érdekes, hogy ma is a több mint 3000 éves intézkedések betartása a legjobb módszer.

Hogy mi a helyes hívő magatartás egy súlyos járvány idején? Hogy a mostani járvány mennyire súlyos, azt csak jóval később tudjuk

majd megállapítani. Lehet, túlzottak a mostani intézkedések, lehet, nem, de nézzük meg, mi volt a reformátorok viszonyulása a valóban súlyos járványok idején. Nekik ugyanis nagy tapasztalataik voltak ezen a téren.

Luther Márton Wittenbergben tartózkodott, amikor 1527-ben újra kitört a bubópestis. A Johannes Hess boroszlói (németül Breslau, ma Wrocław, Lengyelország) lelkésznek címzett válaszlevelében (Elmenekülhetek-e a halálos járvány elől?) útmutató tanítást fogalmazott meg minden hívő ember számára.

Luther a járványra nem Isten büntetéseként tekintett, hanem próbát látott benne. A reformátor nem vonta kétségbe Isten ítéletének jogosságát a bűnös ember felett, de egyértelműen azt tanítja, hogy nem ezzel kell igazolni a pusztító járványt.

ELŐÍRÁSOK ÉS ISTENKÍSÉRTÉS

A pestisnek megvannak a (ma már jól ismert) egészségügyi magyarázatai, s bár akkor ezeket még nem ismerték, védekezni többé-kevésbé tudtak ellene. Luther meg is dorgálta azokat, akik nem voltak hajlandók gyógyszer bevenni és az előírt óvintézkedéseket megtenni, de azokat is korholta, akik azon a véleményen voltak, hogy ha Isten meg akarja őket védeni a betegségtől, akkor úgysem kapják el azt. Nem Isten iránti bizalom az ilyen, hanem Isten megkísértése – vallotta.

Kálvin szintén az alázatos magatartást ajánlotta követendő példának a járvány ide-

jén. A hitetlenek makacsságból és tunyaságból nem hagynak fel feslettségükkel a pestis idején sem, de a hívők magukba szállnak és okulnak belőle. Önfegyelmet tanulhatunk és segíthetünk másoknak a gyógyulás eszközeivel. Isten fenyítésének mindig nevelői célja van.

Mindkét reformátor a gyógyszer és a felkészült magatartás mellé az imát, a böjtöt és a heti úrvacsorát ajánlotta, lelki orvossággént. Önmagunk féltése pedig soha nem lehet ok mások cserben hagyására. A kitartó, más-

kat segítő magatartást Isten minden helyzetben ránk bízta.

A feltámadásban hívő embernek nincs mitől félnie. A koronavírustól sem. Mi ugyanis nem a halálra, hanem a feltámadásra készülünk!

Addig viszont tartsuk be a Luther doktor fent említett levelében adott tanácsokat a járvány idején.

1. Imádság: „arra kérem Istent, hogy könnyőüljön rajtunk”;
2. „ezután füstölök, hogy a levegő tisztulását elősegítem” – a kor fertőtlenítési módszere (ma kézmosás, maszk, kesztyű);
3. „ahol nincs rám szükség, ott nem tartózkodom, nehogy megfertőzzek másokat”;
4. „de ha felebarátomnak szüksége van rám, nem kerülöm el, hanem odamegyek hozzá és segítek neki”.

Ez az igazi, istenfélő hit, amely nem vakmerő, nem pimasz és nem istenkísértő!

TOKÁR SÁNDOR

„Mivel többet adunk, ezért többet is kapunk”

Az idősgondozás koronavírus által támasztott kihívásairól beszél Laczikó Tünde, a Silver Pro Bors idősothton igazgatója, aki szerint a gondozottak teljes mértékben társak az őket körülvevő gondoskodásban.

– A koronavírus-járvány miatt teljesen átalakult az idősothtonok élete. Önök Nagyszántón milyen változtatásokkal próbálják megóvni az ott élők és ott dolgozók egészségét?

– Mikor még a koronavírus híre csak a Távol-Keletről hallatszott, mi már akkor bevezettük a karantént, amit minden év első hónapjaiban, különböző más vírusok miatt, megelőzőképpen már eddig is megtettünk. Persze az események azóta már eldurvultak, ezért kénytelenek voltunk minden lehetséges óvintézkedést meghozni, ezek közül az egyik legfájdalmasabb az idősek hosszú távú látogatási tilalma volt.

A különböző higiéniai óvintézkedések eddig is megvoltak, csak nyilván most szigorítottunk is rajtuk a maszk és védőöltözet használatával. Ezenfelül bevezettük a 48 órás szolgálatot, a kinti káros tényezők bejutásának csökkentése érdekében.

– A szeretetotthon lakói hogyan élik meg ezt a példátlan helyzetet? Mi az, ami most a legnehezebb számukra, és hogyan tudnak segíteni nekik, hogy bizakodásból több legyen, mint félelemből, aggodásból?

– Talán az volt a legnehezebb, hogy ezekben a nagyon sok mindent megélt emberekben tudatosítani kellett a helyzet komolyságát, hogy ez, ami most a kapuinkon kívül folyik, egy merőben más dolog, mint amivel eddig találkoztak. Azt megértetni tehát, hogy mi harci készültségben vagyunk, egy láthatatlan ellenséggel szemben, azért, hogy őket megóvjuk.

Számomra is meglepő volt az idősek reakciója. Mert eleinte azt gondolták ugyan, hogy az egész átverés, de miután felfogták a helyzet komolyságát, teljes mértékben társak voltak az őket körülvevő gondoskodásban.

Az amúgy is közeli kapcsolat szorosabbá vált, nemcsak velünk, hanem Isten igéjével is, ezenfelül őszinte örömmel töltött el az, amit eddig nem tapasztaltam: a munkánk elismerése a részükről.

– Vannak olyan esetek is, amikor maguk az idősothton lakói adnak erőt, biztatást a társaiknak vagy éppen az ápolóknak?

– Természetesen nagyon sok ilyen eset van. Hálás vagyok azoknak a kollégáknak és lakóknak, akik hirdetik Isten igéjét és evangelizálnak a bentlakóknak és egymásnak, és

segítenek szeretettel Isten felé fordulni ezekben a nehéz időkben is.

Ezeknek az időseknek a java része azért került be hozzánk, mert elvesztett valamit (egészségét, szereteteit, önállóságát, lakását stb.), és ők saját maguk tesznek bizonyosságot arról az újonnan érkezőknek, hogy mennyivel nagyobb biztonságban érzik magukat, mióta a közösségünk tagjai.

Ezek az idősek velünk kelnek, velünk fekszenek, minket ölelnek, mi meg őket, szeretettel és hálával fordulunk egymás felé; mivel többet adunk, többet is kapunk.

Ezzel a mostani elszigetelődéssel sem istentiszteletek, sem semmilyen orvosi felülvizsgálatok, sem más olyan szórakoztató események nem folyhatnak az intézményeken belül, amelyeket kívülről jött személyek végeztek eddig. Ezért mi egyidejűleg ezeket a szerepeket is be kell töltsük amellelt, hogy minden erőnkkel azon vagyunk, hogy enyhítsük a család hiányát.

– A családtagok hogyan élik meg a karantén okozta látogatási tilalmat? Milyen lehetőségük van kapcsolatot tartani az idősothtonban élő szeretteikkel?

– Nagyon nehéz ez a helyzet most mindenkinek, így a hozzátartozók helyzete sem egyszerű. Mi bent, ők kint. Nagyon nehéz az, ha a betegség elszakít egy majd 60 éve boldog házasságban együtt élő párt úgy, hogy aki eddig minden nap látogatta szeretett társát, most még a lakása falai közül sem léphet ki. Vagy ha a szeretett édesanya, édesapa van testileg elzárva gyermekének ölelő karjaától. Ezért jönnek ilyenkor nagyon jól azok a sokat emlegetett közösségi oldalak, kommunikációs lehetőségek, amelyek révén úgy beszélgethetnek, hogy közben látják egymást, és meggyőződhetnek arról, hogy időseik, családtagjaik a legjobb kezekben vannak.

Itt ragadnám meg a lehetőséget, hogy megköszönjem a hozzátartozóknak a rengeteg imát, amit mondanak értünk ezekben a nehéz időkben. Nagyon hálás vagyok ezért.

– A hazai biztonsági előírások miatt az ápolóknak kéthetes váltásokban be kell költöznük az idősothtonokba. Az otthonról, családtól való elszakadás számukra is óriási kihívás. Hogyan lehet feltöltődni, motiválattnak, erősnek maradni ebben a helyzetben?

– Az otthonról, családtól való elszakadás rettenetesen nehéz, mert egy részünknek kis-korú gyerekeink, másoknak idős, beteg hozzátartozói vannak otthon, akiknek sok esetben egyetlen támaszai mi vagyunk. És nehéz úgy kötelességet teljesíteni, hogy közben azért aggódunk, hogy miközben mi itt bent tesszük hűségesen a dolgunkat, addig a mieink vajon hogyan szenvedik el a hiányunkat és kihez fordulnak segítségért. Ez nagyon nehéz.

Hogyan tudunk erősek maradni? „Mert hitben járunk, nem látásban!” (2Kor 5,7) és „hálákat adván mindenkor mindenkért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának” (Ef 5,20). Talán ezzel a két igeverssel tudnám a legegyszerűbben megfogal-

mazni a választ. Ezek mellett pedig a szeretet és a rengeteg humor az a két dolog, amivel társulva kitartóak maradunk ebben az időszakban.

– Az idősothton vezetőjeként Ön hogyan éli meg ezt a helyzetet? Milyen kihívásokkal szembesül nap mint nap? Hogyan lehet megtapasztalni az Úr kegyelmét, vezetését, erejét egy ilyen súlyos és felelősségteljes helyzetben?

– Ez a helyzet borzasztóan felkavaró állapotba tudta hozni az én belső nyugalmatom is. Nem vagyok méltó sem erre a funkcióra, sem arra, hogy döntsek közel 40 ember bevonulásáról, hogy 70 időst gondozzon 14 napos időszakokban, éjjel-nappal egyfolytában.

De Isten nagyon kegyelmes és adott nekem egy olyan csodálni való csapatot, melynek tagjai az első szóra felsorakoztak és velem tartanak mindannyian a harcban, kivétel nélkül. Ezt hívják úgy: „isteni csoda”.

FÁBIÁN TIBOR

Milyen az élet „izolációban”?

Hónapokkal ezelőtt meg sem fordult a fejünkben, hogy milyen sokat jelent az, hogy csak úgy beülünk az autóba és elmegyünk vásárolni, bebarangolunk tucatnyi üzletet, vásárnap elmegyünk templomba, lefoglaljuk a nyaralást, és bejárunk dolgozni. Egyszeriből elszigeteltek minket. Ma találkoztam a harmadik szomszédban lakó asszonnyal, és úgy örültünk egymásnak, mint régen a külföldről hazalátogató ismerősök, mikor találkoznak, pedig csak háromháznyra lakik tőlem.

Mindenkit megvisel a bezártság, összeesküvés-elméletek tucatjait gyártják, van, aki el-túlozza, van, aki bagatellizálja a vírusfertőzés veszélyességét. Egy biztos: házi elkülönülésben vagyunk, és velem együtt sokan ezt be is tartják.

MEGÉLNI A HELYZETET

A legnehezebb helyzetek egyikében szerintem a gyerekek vannak, akikre hirtelen rájuk szakadt egy csomó szabadidő. Azoknak a gyerekeknek, akik azt kívánták korábban, bárcsak soha ne találták volna ki az iskolát, elkezdett hiányozni az iskola.

Türelmetlenül várják azt a néhány online órát, amit megtartanak. De van egy előnye mindennek: változtatni kellett az iskolai módszereken, és a telefonhoz szokott gyerekek, akik eddig csak játszottak az érintőképernyős drága kutyukon, most elkezdik használni órára „menni”, felmérőket írni, s ezeket a gép automatikusan javítja is. Kiléptünk végre abból a sok évszázada begyepesedett tanítási gyakorlatból, hogy a tanulók a padjukban görnyedve ülnek fél napokat. És az én fiam közben megtanult fára mászni.

„Nagyon unatkozom. Nem telnek a napok, mintha lelassult volna az idő. Hiányoznak a barátok, a foci, az együtt játszás” – mesélte egy 12 éves gyerek.

Nehéz helyzetben vannak azok is, akik elveszítették a munkahelyüket, és a tartalékaikat élik fel. Pozitívuma viszont ennek az, hogy megtapasztalhatják, mennyi pénzből is ki lehet jönni egy hónapban, és mit jelent tartalékolni, spórolni.

A tömbházlakók sem irigylésre méltók: ha friss levegőt szeretnének szívni, csak az erkélyre mehetnek ki.

Ahol kis tömbházlakásokban többen összezsúfolódva élnek, megnőhet a konfliktusok száma, hiszen nincs lehetőség elvonulni, csendben lazítani, mert vagy a gyermek visít, vagy a szomszéd hangoskodik.

Viszont sokkal több idő jut egymásra, mint korábban. Vajon ki tudjuk-e használni? Vannak-e a családtagok között hosszú, mély beszélgetések? Alkalom nyílik a társasjátékokra. Viszont van, aki képtelen napirendet

tartani, pizsamában ül még délben is, éjszaka későn fekszik, a reggel nem indul még kávéval sem.

Nagyon erősnek kell lenni fejben ahhoz, hogy az ember trauma nélkül átvészelve ezt az időszakot.

Nem könnyű az egyedül lévőeknek sem. Az idősebbek sokszor csak azért indulnak el az üzletbe, hogy találkozzanak emberekkel.

„Kiülök a lépcsőre, az udvaron nézelődni, de órákon át nem jár az utcán senki. Nincs kivel beszélgetni, néha érzem, hogy megbolondulok. Ha az unokáimat meglátom interneten, csak nézem őket és sírok” – mesélte egy idős nő a boltban.

FRONTVONAL

Az egészségügyi alkalmazottak életveszélyben vannak, az ő helyzetük különösen nehéz. „Visszamentem húsvét után dolgozni, és a kórház halottaszázaiban kb. 80 halott volt” – meséli egy budapesti kórház egyik beteghordozója.

„Kilenc éve dolgozom ebben a kórházban, és még soha nem láttam ennyi halottat itt. Végigjártam a folyosókat, de a mi betegek megvoltak. Kiderítettem, hogy más kórházakból hozták őket, mert megtelt a halottaszáuk. Nem volt hol tárolni őket a hamvasztásig.

Mikor az első vírusos betegeket át kellett szállítani egy másik körterembe, az osztályvezető nem akart védőfelszerelést adni. Át kell karolnom a betegeket, és úgy felemelni, költöztetésekor, ha köhögnek, beleköhögnek az arcomba. Fel akartam mondani, de végül megkaptuk a védőruhát.” – El sem tudjuk képzelni, mikén mennek át.

A vendéglátóság számára az anyagi veszteség nagy.

„Harminc lefoglalt lakodalmam volt idén, ezenkívül a konfirmációk, kereszttelők, temetési torok, születésnap bulik. Egyszer csak bezárták az éttermemet és azt mondták, hogy egyedül napi menüzni lehet elvitelre. Az alkalmazottakat hazaküldtük, feleségem meggyőzi a munkát egyedül. Havi több tízezer lejt fizetek, hogy fenntartsam a céget és ne kelljen bezárnom. Az elküldött alkalmazottaknak is adok juttatást, míg a tartalékaim bírják, hiszen a cég kezdetétől dolgoznak nálam, enni kell adniuk a gyerekeiknek” – mondta egy vendéglő tulajdonosa. De nem mindenki ilyen.

Azonban ha a bürokráciát nézzük, van ennek némi előnye is. Évtizedek óta mondják, hogy nincs szükség annyi irodai alkalmazottakra, és bár már szinte mindenkinek van internet-hozzáférése, mégis minden ügyben személyesen kellett menni a hivatalokba.

És íme, láss csodát: hiába vagyunk otthonunkba zárva, lehet igényelni egészségügyi kártyát, kérni lehet a földek területalapú támogatását, halálozás esetén le lehet mondani telefon-előfizetést úgy, hogy ki sem mozdulunk a lakásból, csak fotózunk, e-mailezünk és telefonálunk. Amiért régen utazni kellett és sorban állni, azt most elintézzük néhány kattintással és telefonbeszélgetéssel.

MÁS LETT MINDEN

Nem tudom, hogyan áll vissza az élet a járvány elmúltával, egyáltalán ezeket a dolgokat megfigyeli-e valaki, és lesz-e változás, de most sokkal egyszerűbb az ügyintézés, mint korábban volt.

A lelkeszek élete is megváltozott. Soha nem gondoltam, hogy egyszer a szobámból fogok ígét hirdetni, és nagyon nehezen is jöttem bele. Az, hogy nem lehet közösségbe menni, nagyon rossz és hiányzik, de azt vettem észre, hogy olyanok is kezdtek hallgatni és vasárnapról vasárnapra figyelemmel követni az ígéhirdetéseket, akik korábban nem jártak templomba. Sokkal több visszajelzést kaptam az elmúlt két hónapban, mint eddig évek hosszú sora alatt.

Minden istentisztelet olyan, mint egy vizsga, egy teljesen új kihívás, hiszen mostanig meg voltam szokva azzal az ötven-hatvan emberrel, aki vasárnapról vasárnapra templomba járt, és nagyjából ugyanazok jöttek, most pedig ez az ígéhallgató közösség több száz főre duzzadt, és mivel vissza is jeleznek, már egyre kevésbé érzem azt a telefon kameráját bámulva, hogy magamban beszélek.

Szóval, nem egyszerű az elkülönítettség, mindannyian várjuk a végét, de ha tudatosan éljük meg, kibírató, és akár még tanulhatunk is új dolgokat.

Gondolatok a megállt világban

Sándor György humorista egyik előadásában Gyökössy Endre lelkipásztor időskori történetét meséli el. Az ismert lelkigondozót, sokak kedves Bandi bácsiját, felismeri valaki az utcán, majd hálásan rázza a kezét és közben elmeséli, hogy olyan negyven-ötven évvel azelőtt meghallgatta egy templomi igehirdetését. Persze már semmire sem emlékszik, de egy szó mégis megmaradt benne, de az nagyon.

Az, hogy mégis. Hogy nekem mégis szeretnem kell, nekem mégis meg kell bocsánatom, nekem mégis újra kell kezdenem, mégis folytatnom kell.

Aztán, amikor Bandi bácsi újra magára marad és bandukol tovább, belegondol, hogy lám, volt ötven év szolgálat, és ebből maradt egyetlen szó. Ez a mégis. És rájön, hogy ez nem baj. Mert ebben az egy szóban több van. Valami többlet. Nevezük az Isten Lelkének.

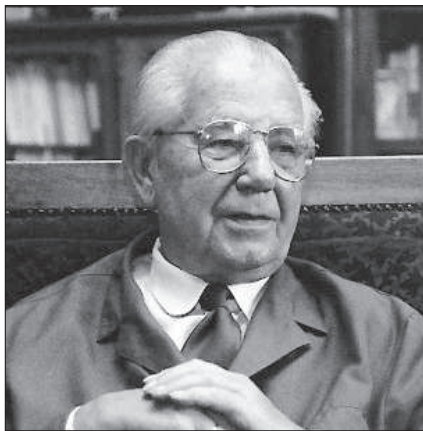
Mert ebben a szóban a Lélek elindul valahonnan és eltalál valakit, akinek talán ettől az egy szótól irányt vált az élete.

AMI TERJED TOVÁBB

A következő történet már nagyon mai. A hajnalban, még sötétben, a templomban ülő lelkipásztor osztja meg benne magányát; ott ült le valahol a hetedik sorban és próbál elmélyülni, imádkozni.

De közben mindegyre azon kapja magát, hogy hegyezi a fülét, szólnak-e már a harangok, nyílik-e az ajtó, hallja-e a közeledő lépteket. De nem. Csend van. Mert áll a világ. Áll az egyház. A társadalom, a politika, a közelet, a kultúra. Minden. Csak a vírus terjed tovább.

A máskor jó előre teleírt határidőnapló most üresen néz vissza. Kapkodáshoz, pontos beosztáshoz szokott életünkre rászakadt az, amiről annyit panasztunk már ismerősnek és ismeretlennek, hogy: nincs. Mármost az idő.

GYÖKÖSSY ENDRE

És most összefavar minket ez a nem várt újdonsült nyereseményünk, az, hogy hipp-hopp, időmilliomosok lettünk. Jobb híján a home office-ban és a közösségi hálón morzsoljuk az órákat. Ahol az ember abban az illúzióban rohan és végez valami virtuális helyben futást, hogy gyors élete mégiscsak tart, folyamatos.

Gyorsan átpozicionáltuk magunkat, hipp-hopp, a tízmillió vírusszakértő országa lettünk. Különböző posztokkal sokszorozzuk önmagunk és környezetünk félelmét. Erre írta valaki bölcs lényeglátással: a reményt terjeszd, ne a pánikot.

Miközben figyeljük a veszteglő világot, most lehet, olyasmit is észreveszünk, amit máskor nem. Máltáról küldött képet valaki, egy város máskor forgalmas utcájáról, ahol az elmúlt hetek során kisarjadt a fű a macskakövek között.

Most nem merünk tervezni sem, de azért már magunkban fogadkozunk, hogy a nagy

megálló utáni nekirugaszkodásban más, ésszerűbb lesz a világ. És benne az életünk.

Talán már nem az lesz a fontos, hogy a tízféle termékből melyiket vegyem, vagy hogy beleragadjak az agysejt-pusztító bulvártragédiába. Talán jobban megbecsüljük majd az egyszerűbb dolgokat, az otthon biztonságát, az emberi kapcsolatokat, és egyáltalán azt, amink van.

Más kérdés, ha belenézünk egy-egy koronavírus-híradás alatti komment szekcióba, még cseppet sem látni azt, hogy egyszerűbb, alázatosabb, megfontoltabb, bölcsőbb, önkritikusabb lenne a világ. És benne mi.

A gondolkodásunk még mit sem változott. Pedig akkor tudjuk valóban legyőzni a Covid-19-et, ha jobb, felelősebb, szolidárisabb emberekként hagyjuk majd a hátunk mögött ezt az időszakot.

EGY KIS FELTÁMADÁS

„Mind meg fogunk halni!” – fakadt ki egy ismerősöm nemrég. Akit lassan felőröl a rászakadt helyben topogás, a megállt világ, a bezártság és főleg a félelem. Az élet féltése.

*„Mi hívők, ha a Jöistenbe
kapaszkodunk, rájövünk, hogy
Ő is akarja a túlélésünket.”*

(PLACID ATYA)

Ez is csak azt igazolja, hogy ez az a helyzet, amelyben a hiteles információk, a társadalmi összefogás, a biztos kezekben lévő válságkezelés mellett a keresztyén szellemiség is sokat segíthet. Az imádságos útkeresés és közbenjárás.

Talán az életünk féltése most kinyitja, legalább résnyire, a szívek máskor oly nagy öntudattal bezárt kapuját. És talán kinyílik bennünk az a kimondatlan vagy kimondott bizakodás, hogy a Teremtő hátha ad egy újabb esélyt ennek az önmagát kényszeresen romboló világnak. Akár csak egy Gyökössy által emlegetett „mégist”. Amivel jobb irányba indulhatunk tovább.

Az ilyen helyzetekre mondhatta a Gulagon tíz évet raboskodó, drága emlékü Placid atya, rabtársait biztató intelmei egyikében: „akinek van Istenbe vetett hite, van kibe kapaszkodjon. Mi hívők, ha a Jöistenbe kapaszkodunk, rájövünk, hogy Ő is akarja a túlélésünket.”

Ezért most talán azok is belehallgatnak egy-egy istentisztelet-közvetítésbe, elcsípni egy-egy darabka reményfoslányt, akik más-kor reflexből csatornát váltanak.

Mert most minden embernek kell egy kis feltámadás.

FÁBIÁN TIBOR

Van-e kiút a félelmek fogságából?

Sok harsány vagy éppen ellenkezőleg, befelé forduló ember takargatja a szorongásait, miközben hozzá kell tennünk, hogy a félelem egy szükséges és ugyanakkor természetes dolog az életünkben.

FÉLELEM VAGY SZORONGÁS

Ahhoz, hogy közel férközzünk a saját félelmeinkhez, jól meg kell vizsgálnunk pár dolgot. Legelőször azt nézzük meg, hogy mi a félelem, és mi a szorongás.

A félelem egy belénk nevelt érzés. Arra való gyerekkorban, hogy óvatosak legyünk: az útesten ne üssön el egy autó, ne vigyen el egy idegen, ne éadjunk hozzá a forró sütőhöz. Később féltjük a szüleinket, félünk a sötétben az idegenektől, kamaszkorban félünk vizsga előtt stb.

Egy a lényeg: a félelemnek mindig ismert oka van. Ez különbözteti meg a szorongástól: az ember fél attól, hogy elveszíti a munkahelyét, fél a megbetegedéstől, fél attól, hogy elveszíti egy szerettét, netalán fél a haláltól. Minél konkrétanabb meg tudjuk határozni a félelmünk tárgyát, annál könnyebben tudjuk kezelni, hogy ne legyen állandósult félelem belőle, és majdan szorongás.

A szorongás az állandósult félelemből következik, csak itt egy idő után már elfojtjuk a valós okot, eldugjuk magunk elől azt, hogy miért is félünk valójában, viszont az érzés: torokszorító fojtogatás, gyomoridegeség, heves szívdobogás mint tünet megmarad.

Az okot el lehet fojtani, de a tünet akkor is megmarad, viszont sokkal nehezebb kezelni. Minél tovább cipeljük magunkkal, annál nehezebben kezelhető, és annál nehezebben lehet megtalálni a gyökerét.

IRREÁLIS, MÉGIS VALÓS

Nagyon érdekes: az emberi elme tárgyiasít. Habár eldugtam magam elől, hogy mitől is félek, olyan mélyre, hogy ne találjam meg, az emberi elme talál más okot: közben elkezdődhetnek pánikrohamok is.

Megy az ember az utcán, és elkezd félni attól, hogy rádőlnek a házak. Hazamegy, elmeséli otthon, és azt mondják neki, hogy ennek nincs értelme. Önmagában tényleg nincs.

Vagy megjelenik egy pók a lakásban és elkezd félni tőle. Mindenki kikacagja, hiszen olyan pici szegény állatka, hogy egyetlen ujjal meg lehet ölni, az ember mégis fél tőle.

Beszáll a liftbe és elkezd félni a bezártságtól. Néhány másodpercet tölt az ember a liftben, és a filmszínészekén kívül nem is igen szokott senki beleragadni a liftbe, van, aki mégis fél tőle.

Bemegy az ember egy zárt térbe, ahol sok ember van, és egyszer csak nem kap levegőt. Vagy egyszerűen csak felébred, és gyomoride-

gessége lesz, ami nem múlik. Látszólag nincs semmi értelme, valójában pedig mögötte átélt sok félelem és szorongás van. Ha még mindig nem keresem meg a gyökerét és nem oldom fel, elkezdődhetnek az alvászavarok is.

Van egy nagyon egyszerű látszat „gyógyítási módszer”. Az ember elmegy az orvoshoz és hazamegy egy csomó hangulatjavítóval és enyhe nyugtatóval.

A rossz hír ezekkel az, hogy csak tüneteket enyhítenek, számos kellemetlen mellékhatással. Sem az okot nem szüntetik meg, sem gyógyulást nem hoznak, csupán eltompítják az embert, hozzászoktatják a szerekhez, és később emelni kell a dózist. Sokan választják ezt a megoldást, mert társadalmunk gyógyszerekhez szokott, és egyszerűbbnek tűnik bevenni egy gyógyszert, mint kikutatni a szorongások okait, főleg, ha már pókoktól, egerektől és bezártságtól félünk, ami valljuk be, irreális félelem.

VAN KIÚT

A szakszerű kiút a terápia: pszichológus segítségével megtaláljuk a félelmeinket és legyőzzük őket. Van olyan pont, amikor már az életvitelünket nehezíti, és ilyenkor nincs egyszerűbb, házi megoldás.

Ha nem hagytuk még eluralkodni magunkon és még nem vált betegséggé, vannak olyan megoldások, amelyek segítenek.

A hit útja. Ez nem a vallásosságot jelenti, hanem a kapcsolatot a mennyei Atyával. A hit biztonságot ad, hogy van Valaki, akinek fontos az életünk, és nem az anyagiaktól függ minden. Egy lelki köldökszínór a Mindenhatóval.

A szeretet útja. A szorongó ember nagyon bizonytalan és önbizalom-hiányos, de szerető környezetben félelmei megszűnhetnek; ha talál egy társat, aki biztonságot ad számára, lassan megnyugszik. Ha van vala-

ki, aki odafigyel rá, gondoskodik, babusgatja, a szorongás csökken, esetleg megszűnik. Mindenképpen nagyon fontos, hogy biztonságban érezze magát és el merje engedni a félelmeit.

A feltárási útja. Van, hogy a szerető gondoskodás nem elég, mert a sebek mélyen gyökereznek a régmúltban és a beidegződések nem oldódnak. Ilyenkor sok esetben segíthet a társ, akinek van elég ideje rá, hogy meghallgassa a régi félelmeket, a gyerekkori traumákat, és kicsit anyáskodjon az ember fölött.

El kell jutni az alapfélelmekig, a sok egymásra rakódott félelemhez, amely szorongássá és berögződésekké vált.

A gond viszont egyre nagyobb lehet, ha az embert lelkileg mérgező környezet veszi körül, ha bántalmazó kapcsolatban él, ha nincsenek érzések, csak a megszokás, nincs biztonság, és az egyetlen összekötő kapocs a gyerekek és a lakás.

Ebben az esetben nehéz tanácsot adni. Mindenkinek rá kell jönnie, hogy mi jó neki, meg tudja-e még menteni a kapcsolatot, visza tudnak-e találni ahhoz a régi szeretethez, amiért valamikor összekapcsolták az életüket. Nagy, feltáró, őszinte beszélgetések kellenek mindkét oldalról, alázattal és bűnvallással, de semmiképpen nem egymás okolásával.

Más a helyzet az egyedül élők esetében: ha van egy szerető gyermek, barát, aki segít, oldani lehet a feszültségeket. Ha nincs, fontos felkeresni egy szakembert. Ma már nem olyan nehéz, hiszen online terápiákat is vállalnak nagyszerű szakemberek.

Ha egy végkövetkeztetést mondhatok: a legcélravezetőbb a szeretetkapcsolatban levő őszinte beszélgetések és az istenhít, tehát együtt a három. Azonban ha olyan lelki te-repre tévednek, ahol elakadnak, fél-, egyéves terápiákban sokat lehet gyógyulni. Én kipróbáltam.

A gázai szekértől az utolsó trombitaszóig –

„Az Úrnak angyala pedig szóla Filepnek, mondván: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, amely Jeruzsálemből Gázába vezet. Járatlan ez. Monda pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda és csatlakozzál ehhez a szekérhez!”
ApCsel 8,26;29

A JÖVŐ EGYHÁZKÉPE: A SZÓRVÁNY

Jézus már korábban kiküldte 70 tanítványát a világba, majd mennybemenetele előtt szintén rendelkezett: Elmentén, tegyetek tanítványokká minden népeket. Olyan pászmát nyitott ezzel az Úr, amelynek a föld végső határa a célja. De ki mert volna akkoriban a hamarosan és a századok rendjében megnyíló kapukra gondolni?

Néhány heti várakozás után, a Szentlélek megjelenése által féltékenységet és veszélyérzetet legyőző Péter apostol áll ki Jeruzsálem népe elé, és döbbenetes hatású igehirdetése nyomán megszületik az első jeruzsálemi gyülekezet.

A 3000 megtérő máig talány számunkra. Nosztalgiával, szent irigységgel, esetleg rajongó reménységgel gondolhatunk erre a különleges igei minősítésű első gyülekezetre: A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala... és az apostolok nagy erővel tesznek bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról... Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülőkkel... ApCsel 4,32-33;2,47

Minden lelkipásztor és presbitérium álma a népes, nagy gyülekezet. Ugyancsak nosztalgiával gondolhatunk a 20. század végi erdélyi és partiumi gyülekezeteinkre, amikor az éppen ellenséges ideológiai és politikai széljárásban érezte népünk igazán, hogy az egyház, a gyülekezet a magyar nyelvnek is utolsó fészke.

Alig húsz év alatt a beözönlő, addig ismeretlen információk sodrában, szabadság és szabadoság útvesztőiben, mára bizony nem szaporodik a gyülekezet naponként. Nem véletlen ezért, csak érthetetlen, hogy a még népünnepélynek számító konfirmáció is „ki-konfirmálást” jelent és gyermekeink „ünnepélyesen” távoznak a gyülekezeti közösségből.

Ady Endre „kicsi fehér templomainkba ma minden erőök tömörülnek” élménye már csak ámósi vízió lehet számunkra. Hiszen semmit se zárhatunk ki, mert meg van írva: Éhezni és szomjúhozni fogtok az Úr beszéde után (Ám 8,11).

Alighanem egyet kell értenünk azokkal, akik szerint a nagy és népes gyülekezeti istentiszteletek, a tömeg-evangelizálási lehetőségek, igények lejáróban vannak, és a ketők-hármak kis közösségeire zsugorodtunk honi körülményeink között is.

BERECZKI ANDRÁS NYUGALMAZOTT REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR

Ideje van mindennek, mondhatnánk. Az elvilágiasodás (szekularizáció), az újkori népvándorlás (migráció) nyomán szétszórtságban élünk szerte a világban és elmagányosodunk szomszédaink közelségében is.

JÁRATLAN ÚJ ÚT: A „VIRTUÁLIS” GYÜLEKEZET

Az apostoli korban történt különös utazás viszont meggyőz arról, hogy az Úr kaput nyitott a pogányok felé a hitre (ApCsel 14,27).

Az Úr angyala a Gázai övezet járatlan útjára indítja Filepet, ezen találkozik az egyiptomi főemberrel, pénzügyminiszterrel, de mindenképpen az élete szekeren dőcögő, élete megnyugvását kereső és Ésaiaást olvasó, magányosan tusakodó emberrel. Ráadásul már az Úr szenvedő szolgájának titka érdekli, akiről majd Filep világosítja fel, hogy ő a Megváltó Jézus Krisztus. Hamarosan bizonyosságot is tesz róla: Hiszem, hogy a Jézus Krisztus az Isten Fia.

Minden szolgálatunk célja eljuttatni valakit, valakit erre a hitre. Egyszerű szövegértelmezés szerint a Filepnek jelzett járatlan út területileg, földrajzilag értendő. Két évezreddel később azonban úgy tűnik, mintha remek humorérzéke lett volna annak az aynalnak.

Olyan utak, lehetőségek következnek, melyekhez képest az a gázai út ma már csak vallási turistaösvénynek tűnik. Lloyd Douglas *És köntösömrre sorsot vetettek* című Jézuskönyvében megkapó részlet, hogy a vándorló keresztyének egy-egy halat (keresztyén szimbólum) rajzolnak lábujjukkal a porba, és e jelet kerítések, házak sarkára karcolva keresik a hittársaikkal való közösséget.

Nos, attól kezdve hihetetlen utak, módok, lehetőségek nyíltak és nyílnak, és ma a virtuális világ járatlan útjain keressük első-

ledt nyájainkat, az életük szekeren dőcögő, autóin, repülőin száguldó, mobilozó, internetező komornyikjainkat, fajtánkat széles e világban.

Kétségtelen, egy sor kérdésre keresendő és található eligazítás azon a bizonyos járatlan úton. Azon a szekeren egyetlen ember üldögél, aki már úgymond „előnevelt”, talán éppen kultúrája, talán éppen megnyugvást kereső lelke indítja Biblia-olvasásra.

Mindenképpen szimbolikus képviselője annak a világnak, amely sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését (Róm 8,19).

Az akkoriban is virtuálisnak nevezhető, láthatatlan gyülekezetben már újabb járatlan út következik.

Ezen Péternek kell elmennie Kornéliusz százados házához, aki szintén várja. A kisése szűkkeblűen zsidós elképzelésű Péternek nincsen túl nagy mehetnékje, mígnem Isten felvilágosítja, hogy előtte nincsen személyválogatás.

Pál apostol egy egészen bonyolult, olykor elutasítást, máskor életveszélyt, rengeteg kihívást jelentő járatlan úthálózatot jár be. Így találkozik egy folyóparton a biborkereskedő Lydiával, aki az Európa első keresztyén aszszonya megtisztelő címmel indul tovább élete útján.

A filippibeli börtönőrnek egy börtönajtótól helyéről kimozdító földrengéses Isten-élmény kellett ahhoz, hogy élete döntő kérdése legyen: mit kell nekem cselekednem, hogy üdvözüljek?

Tudjuk, életveszélyes útra kényszerülve találkozik Pál apostol a Római Birodalom képviselőivel. Félix helytartó viszont más eset. Az egyébként zsidó feleségével meghallgatja Pál bizonyágtételét, de talán diplomatikusan vagy udvariasan kitér: majd, ha

az evangéliumi lelkigondozás múltja, jelene és jövője

alkalmam lesz, még meghallgatlak. A majd olyan, mint másik esetben a „majdnem ráveszel engem, hogy keresztyén legyek”. Esetleg azt jelenti: soha.

Fájdalmasan tanulságos, hogy az athéni agorán beszélő Pált eleve úgy fogadják: mit akar ez a csacsogó mondani. Sokan úgy is mentek tovább életük szekerén: majd még meghallgatunk téged. És az Olümposz isteneit szórakoztató athéniaknak nem ír Pál apostol levelet. Míg annyi más gyülekezetnek igen.

AZ ÍROTT SZÓ JELENTŐSÉGE LEVELEZÉS – A BELMISSZIÓ ÖSVÉNYEIN

Az utazó, gyülekezetszervező és mindig prédikáló járatlan utak után és mellett az evangéliumi szolgálat újabb kapuja nyílik meg: a levelezés.

Az Újszövetség apostoli leveleire gondolkodunk, melyekben hitvallási, erkölcsi eligazítások mellett végig figyelhetünk az üldözöttség előszeleiben annyira szükséges bátorításokra. De egy személyes példára is, a börtönből is evangéliumi örömet sugárzó apostolra.

Témánk medrében a mai napig terjedően fontosnak találók egy igehelyet említeni, 1Pt 1,1-et: Péter, Jézus Krisztusnak apostola, a Pontusban, Galáciában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek. Mintha csak folytatni kellene a felsorolást a mezősegi vagy bánási szörvanyainktól a közösséget kereső vagy mellőző nyugati magyar reformátusokig. De régi énekünk szerint „Grönland jeges vidéki, gyöngyragylós India” meghódításáig még hosszabb az út.

Alighanem csak címszavakban vállalkozhatunk azokra a bejárt utakra, melyeken az

MISZTÓTFALUSI KISS MIKLÓS

evangélium terjedt a bibliai kortól napjainkig. Isten valóban különös kapukat nyitott meg a Földön időnként.

A belmisszió áldott ösvényein járva találkozzunk a magyar református egyházi ébredés Filepjeivel és komornyikjaival, megújuló gyülekezeti közösségekkel.

Csak a 20. századi – két világháború és a trianoni döntés okozta – letargiáról és az evangéliumi ébresztők és vigasztalók, hitre jutottak krónikájáról is önálló tanulmányra lenne szükség.

A világháború utáni „csüggedés mocsarából” az evangéliumi biztatás próbálta kivezetni a nemzetet. Egy aprócska feljegyzés jelzi, milyen eredménnyel: Ha egy fuvaros Hódmezővásárhelyen megtért, a lova is megérezte azt.

A KÜLMISSZIÓ JELENTŐSÉGE

Három vaskos kötetre rúg a magyar protestáns külmiszió története. (Dr. Anne-Marie Kool: *Az Úr csodásan működik*, 3 kötet).

Túl gyorsan a 20. századba jutottam. Magyar területen inkább ekkoriban találunk különös mozgásokat. De a bel- és külmiszió emlegetésével inkább a vízszintes, földrajzi utakra gondoltam, a hodászi cigánymiszióról (Nyírség, 1946) a Molnár Mária legendás pápuai szolgálatáig (*Hét év a kannibálok földjén*), vagy Babos Sándor mandzsúriai küldetéséig.

Az írásom címét azonban egy másik járatlan út jegyében próbáltam követni, a műszaki felfedezések vonalán. A klasszikus prédikáló

lelkigondozás (pasztoráció), az apostoli levelezések után kétségtelenül emlegetni kell a kézírásos evangéliumi és egyházi tevékenységet, a bibliamásolásokat stb.

A NYOMTATOTT SZÓ ÁLDÁSAI

A nyomtatás feltalálása hatalmas mérföldkő az egyetemes gázai úton. A reformációnak köszönhetően az egyház számára a nemzeti nyelveken megszólaló Biblia jelent felbecsülhetetlen lehetőséget.

A mai magyar társadalom nem is értheti, micsoda szenzáció volt a magyarság eme közkinccse. Nem is annyira túlzás, hogy megmentője, Krisztushoz vezérője a dunántúli ösvényeken át a Hargitáig.

Az anyanyelven beszélő Biblia mellett fokozatosan kerültek a különböző témájú könyvek is népünk asztalára. Nem vitás, gyakran értetlenségbe, kicsinyeskedésbe, ellenállásba torkolló járatlan utakon.

A 21. század történelmi és egyházi körülményekben járatlan olvasója előtt akár értelmetlen lehet a gazdag Hollandiából szegény Erdélybe hazatérő Misztótfalusi Kiss Miklós nyomdászmaster kálváriája. Munkássága felbecsülhetetlen.

A sajátosan evangéliumi sajtó is elindult a maga járatlan útján. Mára már az is csak érdekességnek tűnik, hogy kezdetben éppen az egyház ellenállásába ütközött. A hivatalos egyház óvni próbálta híveit a negatív hatásoktól, de nem óvhatta meg Isten járatlan útjain közlekedő lehetőségektől.

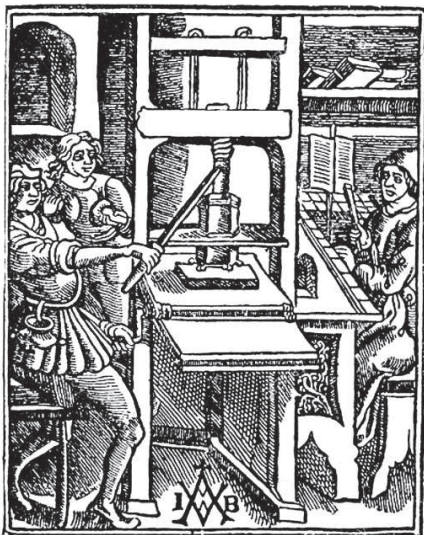
Ilyen tekintetben gondolok arra a More Annára (1745–1833), aki a norfolki grófság előkelő családjának komoly műveltséggel és egy kiváló anglikán lelkész hatása nyomán elmélyült hittel megáldott leányként lett az evangéliumi traktátusirodalom egyik úttörője.

Nyilván magyar területre is megérkezik ez az irodalom, s a hatása nyomán születik meg a kiskoszmályi árvaház és mozgalom, a Tábítha diakonisszamoszgalom.

A klasszikus újságformát megelőzték a röpiratok. Számuk és tartalmuk alapján jónak és rossznak gyorsan terjesztői voltak. A reformációnak inkább ártottak, mint használtak. Luther 95 tétele is a röpirat kategóriába sorolható.

Tekinthetjük Isten véletlenjének, hogy Wittenbergben nyomda is működött. Azt is, hogy a könyvnyomtatás feltalálása a reformáció eszköze lett. Azt is, hogy ebben az időben mozgalmas peregrinusforgalom volt Magyar- és Nyugat-föld között, és meglepő sebességgel érkezett ide Isten új szele. (*Folytatás a következő számban*)

BERECZKI ANDRÁS

KORABELI NYOMDA

Református lelkipásztor is segíti a karanténközpontban levőket

A szlovák belügyminisztérium több városban is az állam tulajdonában levő épületet alakított át hivatalos karanténközponttá, ahol a külföldről hazatérteket helyezik el tizennégy napos kötelező otlásra. Ilyen gyűjtőhely jött létre Nagymegyeren is, az erdőparkban lévő egykori pionírtábor épületében, amely a pénzügyminisztérium nyaralójaként, illetve továbbképzési központjaként működik. Ide kapott kihelyezést a Belügyminisztérium Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálatának munkatársa, Lucskay Erzsébet református lelkipásztor is.

– Mikor érkezett az értesítés, hogy a koronavírus-járvány miatt létrehozott nagymegyeri karanténközpontba helyezik át?

– Losoncon van a szolgálati helyem, de Tornagörgőtől egész Nagykürtösig ér el a szolgálati területem. Református és protestáns rendőrök számára is biztosítjuk a lelki-szolgálatot. Részt veszünk a kerületi krízistáborok munkájában, a rendőrségi pszichológusokkal együtt igyekszünk elsősegélyt és lelki gondozást is nyújtani a sok embert érintő balesetek, nagy katasztrófák után.

Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálatunk igazgatója részt vett a belügyminisztérium válságstábjának a tanácskozáson. Ott merült fel az a kérdés, hogy a mi szolgálatunk is kivehetné a részét a külföldről hazatértekről való gondoskodásból.

Segédszolgálatunk hét lelkipásztorból áll, ebből három lelkipásztort helyeztek át a karanténközpontokba. Engem, mivel nagymegyeri származású vagyok, az igazgatónk felkért, hogy egy evangélikus lelkiessel együtt segítünk itt, a városban.

A pénzügyminisztérium alkalmazottai mellett mi belügyminisztériumiak is ott vagyunk, mert a karanténközpontok felügyelete elsősorban ez utóbbinak a feladata.

– Hogyan fogadta ezt az új szolgálati területet, ahol még ha megfelelő biztonsági intézkedések közepette is, de szorosabb kapcsolatba kell kerülni a koronavírus feltételezett vagy igazolt hordozójával?

– Örömmel, mert rendőrelkészként csak úgy, mint gyülekezeti lelkésznek nagyon ritkán érkezik visszajelzés, hogy jól szolgálunk-e. Itt az ember elvégzi a rá bízott feladatot, és többé-kevésbé tudja, hogyan teljesített.

Félelmeim is voltak, sőt vannak is e miatt a szolgálat miatt, hiszen feltételezett vagy akár igazolt vírus hordozókkal kerülünk kapcsolatba. Mi nők, édesanyák jobban féljük az életet, s ha lehet, inkább kerüljük a veszélyt. Kisebbségi félelem ott van minden munkatárs szívében kimondatlanul is.

– Mi a konkrét feladata?

– Naponta háromszor védőruhában osztjuk az ételt, a vizet, kivisszük a szemetet. A karanténközpont megpróbál különféle igényeknek is megfelelni. A normál ételek mellett ezért diétásakat és speciális diétásakat is kérhetnek az ott tartózkodók.

A feladatunkat az teszi nehezzé, hogy minél kevesebb időt szeretnénk eltölteni a fertőzésveszélyes folyosón, miközben különböző csomagokat kell elhelyeznünk a szobák ajtaja előtt. Egy nagymegyeri étterem főz a külföldről hazatelepítetteknek és az őket kiszolgáló személyzetnek, vagyis nekünk is, a minőséggel nagyon meg vagyok elégedve.

Testileg is nehéz ez a munka, mert vizet és ételt kell kihordanunk, illetve stresszes is, mert minél hamarabb szeretnénk végezni a feladatunkkal.

– Hányszor találkozik az ott levőkkel?

– Naponta háromszor, illetve, ha orvosságra van szükségük, akkor többször is. Mi szerezzük be a kért gyógyszereket. Nálunk is, mint másutt is, először megpróbáltunk az ott elhelyezettek más kéréseinek is eleget tenni, de annyi különféle és felelőtlen kívánság érkezett a részükről, hogy azok teljesítése egy idő után megszűnt.

– Milyen előírásokat kell betartani azoknak, akik kapcsolatba kerülnek az épületben elhelyezett személyekkel?

– Az egészségügyi előírások szigorúak, bár igazából még az sem ismert, mennyire, milyen intenzitással terjed a vírus. Ezért mindenki arra törekszik, hogy minél kevesebb ideig legyen kapcsolatban a központban levőkkel.

– Lelkileg hogyan viseli ezt a feladatot? Bár itt bizonyára könnyebb szolgálni, mint a haldokló betegek között.

– Lelkileg egész jól viselem, bár van bennem félsz, de a kálvini lelkiület, teológia sokat

segít. Hogy haldoklóknál fogunk-e szolgálni, azt nem tudom. Személyes véleményem az, hogy nem.

Láttam az olaszországi képsorokat: rengeteg beteg, haldoklók, túlterhelt orvosok. Olyan válsághelyzetben szerintem az orvosoknak inkább a terhére, mint hasznára lennénk, de nem lelki értelemben gondolom, hanem a kialakult helyzet miatt. Most fontos a megelőzésben szietni.

Falun az a mondás járja, ha a pap jön, akkor már késő. Hiszem, hogy közösen legyőzzük a vírust még a kezdeti szakaszában.

– Vannak-e félelmei egy-egy nap kezdetén?

– Nem tagadom, vannak.

– Hogyan kezdi egy-egy napját? Imádsággal, Biblia-olvasással?

– Én mindig a nap végéhez közeledve szoktam igét olvasni, imádkozni, itt is ezt gyakorlom. Mindenhová, ha lehetséges, magammal viszem a kávéfőzőmet, és egy valódi cream-coffee-vel kezdem a napot.

– A kötelező karanténban levőket kell-e lelkileg is segíteni? Élnek-e ezzel a lehetőséggel, vagy nem is tudják, hogy lelkipásztorok is vannak a személyzet tagjai között?

– Nem tudják, hogy lelkipásztorok vagyunk. A karantén úgy működik itt, mint a bibliai időkben a leprások telepein. Messziről kiabálva jelzik, hogy kik ők. Mi is kiabálva vagy telefonon kommunikálunk velük. Ez itt nem lelki segély, hanem vírus, járvány elleni segély.

– Meddig lesz Nagymegyeren? Amíg működik ott a karanténközpont, vagy egy idő után máshová helyezik szolgálatra?

– Nem tudom. Még két-három hétig biztosan, aztán attól függ, mit hoz a járvány és meddig tart. Ahová Isten állít, ott kell teljes szívvel, becsületesen, nem mellet verve szolgálni.

Hírek a végekről – Zsibó

A Zsibói Református Egyházközség temploma igazi „végyártemplom” képét mutatta, amikor több mint hét évvel ezelőtt ideköltöztünk. Mintha az idő ide járt volna megpiheni, s ezért itt jobban nyútte volna a helyet, templomot, de az ember lelkét is.

Nagy feladatnak ígérkezett tenni valamit ez ellen akkor is, ha tudtuk, hogy a „bármi” is több mint elégséges. Mindazt, amit egy magára találó kis közösség – a nagyban, a láthatóban – tenni tudott, önerőből tette. Rendet mindenekelőtt, majd lépésről lépésre haladva – mert ha valaki vagy valami lábadozik, akkor ne akarjon nagyot lépni – szépítettük a környezetünket.

Együtt, egymással, de mindenekelőtt Istennel, Aki sokszor kilátástalan, sőt lehetetlennek ígérkező helyzetben is előre vitt bennünket, s adott nekünk olyan örömet s lendületet, ami sokszor pótolni tudta a hiányzó anyagiakat is.

S úgy tudunk örülni a kicsinek is, a kevésnek is, mint a gyerekek... (Soós Albi presbiter testvérünk olyan lelkesen fényképezett mindent, mint a művész, aki a következő kiállítására készül. Főleg akkor, amikor a kerítés újjáépítésekor több mint 50 gyülekezeti tag jött el közmunkára.)

A HITET RÁZÓ VIHAR

De a templomunkon nem tudtunk segíteni, bármennyire szeretnénk volna is, s bármennyire fájt is, hogy gyakorlatilag nekünk itt a végeken végig kell néznünk, ahogy templomunk beleöregszik a megmaradásért folyó már-már időtlennek tűnő küzdelembe.

Aztán egy szeptemberi vasárnap délelőtt az Isten Szentlelke arról engedett hallani, hogy az Úr küldött egy nagy vihart... Jónásra, s vele együtt a hajóra, amelyben volt...

És aztán a Mindenhatónk küldött délután Zsibóra is egy nagy, addig soha nem látott bőszi vihart...

A harangok szóltak, de már látni lehetett, hogy nem sok esélye van az istentisztele

megtartásának. Nem jött senki, még Ica néni sem, akit pedig a hit s talán kicsit az egyedüllet is mindig elindított a dombról lefelé.

Nem csodálkoztam, hiszen ekkora riadalmat, ilyen sötétet az ember csak akkor tud elviselni, ha tudja, hogy ezek mögött is ott van a Teremtő. De akkor is megijed s óvja magát.

Csak hárman voltunk a templomban, a kántorunk, a harangozónk és én. Olyan erős hangokat hallottunk kint, hogy a gondolatunk is csak egy irányba tudtak menekülni: Isten az Ő házat megvédi, s benne bennünket is.

Aztán a vihar jól megrázta ezt a hitünket... a templomtetővel együtt. A harangozó és a kántor az asszonyok felőli ajtót támasztották nagy erővel, mert a vihar nagyon akart volna istentiszteletre jönni, és mi nagyon nem akartuk, hogy bejöjjön és a kazettás mennyezetünk alá kapjon, ahogy a tető alá kapott.

Megint a Mindenhatótól kapott kitarás mentett meg, mert a szél úgy dobott bennünket be a templom belsejébe, mint a semmit, de mi visszamentünk, s amikor nem ránk figyelt, kizártuk. Újból és újból, negyedórán keresztül. Aztán szelídült. Győztünk.

Azóta is azon gondolkodom, hogy ha Istent is annyira – legalább annyira – a miénknek, a mi Atyánknak éreznénk, mint a templomainkat, akkor minden hitharcunkban ilyenek lennénk... a lehetetlenben is kitartóak s győztesek.

Amikor erre lehetőség adódott, kimentünk megnézni, hogy van-e még tetőnk. S az széttépve, megcsavarva, összetörve nézett vissza ránk. Eddig se volt szép, de legalább volt.

LÁTÁST ADÓ VIHAR

De Isten csodákat tesz, s néha megadja, hogy nekünk is ráálljon a szemünk s a szívünk a csodára. Mi pedig láthattuk, hogy mi mindenre jó egy vihar.

Addig a templomunk felújítására letett pályázatainkra csak választ kaptunk, segítséget nem. A bajba jutásunk után jött a segítség.

Vihar után „megláttak” bennünket itt a végeken.

Istennek hála, többen is a segítségünkre siettek: Magyarország Kormányának Miniszterelnöki Hivatala, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Püspöki Hivatala, az egyházkerület és egyházmegye gyülekezetei, valamint egyházközségünk hívei.

Mindezek tudatában szeretnénk volna hozzáfogni a javításokhoz, mivel 650 fős gyülekezetünk számára nagyon fontos lett volna, hogy a templomtető minél előbb elkészüljön, de sajnos nem így lett.

A gondok akkor kezdődtek, amikor megtudtuk, hogy a Területi Kulturális Igazgatóság a városrendezési terv keretében, megkérdezésünk és ami súlyosabb: értesítésünk nélkül műemlék épületnek nyilvánította templomunkat, ezért bizonyos műemlékvédelmi engedélyek nélkül nem foghattunk hozzá a javításhoz, még akkor sem, ha a helyi önkormányzattól zöld utat kaptunk erre.

Ahhoz, hogy ezeket az engedélyeket megkapjuk, felújítási tervet kellett készíttetni az egész templomra. És az ásatások meg a felmérések végzésére... s hol volt még a vége...

Ez a folyamat 2019 elején járt le, amikor megkaptuk a régészek jelentését az elvégzett ásatásokról.

TÖRETLEN REMÉNNYEL

A felújítási munkálatokat 2019. október elején kezdhettük. Sikerült mindent kijavítani. Örömkre, templomunk 13. századból ránk maradt részének a mennyezetén a vakolat alatt 17. század elejéről származó, Zilahi Asztalos István mester által készített kazettás mennyezetet találtunk, restaurálható állapotban.

Igaz, hogy a munkálatok folytatódna majd a falak külső, illetve a templom belső felújításával és a véget nem érő engedélyszerezési folyamatokkal, de ez a kis siker lendületet és reménységet adott nekünk, hogy a sok akadályoztatás ellenére a mi kis 650 fős megmaradni kívánó közösségünk tenni tud azért, hogy az utolsó magyar kézen levő Wes-selényi-épület régi pompájában tündököljék, s megmaradásunknak záloga legyen.

Húsvét előtt fejeződött be templomunk tetőszerkezetének felújítása, de istentiszteleteinket nem tarthattuk és még mindig nem tarthatjuk meg az istenházában, ám ha most felnézünk a tetőre s azt a jóleső érzést akarjuk szavakba önteni, ami előtt bennünket, akkor csak egy szó adja vissza a bennünk levő örömet s reménységet: FELTÁMADÁS.

Istené a dicsőség.

HÖGYE GÁL ROBERTO

Harminc év után

Amikor elkészül egy festmény, hogy az alkotó egyben lássa a művet, jó, ha néhány lépést hátrál. Ma, gyülekezeti lapunk, a Harangszó mintegy három évtizeddel ezelőtti újraindulására visszatekintve, nem kis időt kell visszalepnünk az időben.

1989 DECEMBERÉT ÍRT A NAPTÁR

Vajdó idők voltak ezek, a Ceaușescu-diktatúra és a Securitate terpeszkedett Románia és Erdély felett, mégis éreztük, hogy valaminek történnie kell.

Néhány nappal az év vége előtt temettük Máté Imre költő barátunkat Érmihályfalván. Ott volt a bihari értelmiség krémje, a sírnál én végeztem az imaszolgálatot. Gittai István költő „vakmerően és váratlanul” elszavalta a *Hajnalodik* című versét.

A karácsony mintegy kéznyújtásnyira volt, amikor olyanná lett az ország, mint a megpiszkált hangyaboly.

Mindannyiunkat váratlanul ért a hirtelen változás. A püspökség által már kinyomtatott 1990-es füzetnaplót Papp Benjámin egyházkerületi tanácsos újranyomtatatta, hogy belekerüljön Reményik Sándor *A fordító* című verse, mert ebben az esztendőben volt a magyar fordítású Károli-biblia megjelenésének 400. évfordulója.

A változások éjszakáján nem volt csend Papp Lászlók püspöki rezidenciája körül sem, bár a lakók elhagyták az épületet. A gazdátlanul maradt házra Borsi Zsigmond esperes, Balogh Barnabás, Veres-Kovács Attila lelkipásztorok, valamint id. Balogh Béla testvérünk vigyáztak.

A székelyhídi parókián karácsony délben csengett a telefon, a vonal másik végén Veres-Kovács Attila fogyivásárhelyi lelkipásztor barátom hangja szólt, azzal a kéréssel, hogy azonnal üljek kocsiba és menjek Váradra.

Karácsony másnapja van és szolgálat, próbáltam ellenkezni, de apósom, aki nálunk volt az ünnepen, így szólt: menj nyugodtan, én itt vagyok és végzem a szolgálatot.

Csak egy zárójel engedtessek meg itt: apósom, Sarkadi Pál mindig a helyén volt és mindig tisztességgel szolgált, akár mint református inasotthon igazgatója, akár mint egyházkerületi főkönyvelő (Pali bácsihoz mindig be lehetett kopogtatni), akár mint gyülekezeti kántor a nagyváradi-olaszi templomban, akár mint cserkészparancsnok, bár erről a családban nem sok szó esett.

Már dél elmúlt, amikor Váradra érkeztem és találkoztam Veres-Kovács Attila és Sándor Lajos lelkészekkel, velük együtt mentünk Borsi Zsigmond esperes úr lakására, akit éppen ebédidőben találtunk.

Elmondtuk a terveinket, hogy ezt az exlex helyzetet feloldandó egy ügyintéző bizottsá-

BARABÁS ZOLTÁN, GAVRUCZA TIBOR, IFJ. CSÚRY ISTVÁN ÉS RADVÁNYI KÁROLY A HARANGSZÓ SZERKESZTŐSÉGÉBEN

got szeretnénk alakítani, és megkérdeztük, velünk tart-e. Elmondtuk azt is, hogy terveink szerint még Balogh Barnabás is csatlakozik hozzánk, aki a szolgálati helyén volt, ahova száműzte Papp László.

NAGY LÉPÉS

A megbeszélések a fogyivásárhelyi parókián történtek, ahol Valika nagytiszteletű asszony vigyázott ránk, hogy a nagy forradalmi lendületben ne menjünk nagyon tönkre.

Sok vita nem volt, mert a tennivalók magukat adták és kínálták több mint fél évszázados csend után.

Megalakult tehát a Királyhágómelléki Egyházkerület (addig Nagyváradai Egyházkerület volt) Ideiglenes Ügyintéző Bizottsága, amit elfogadtattunk a Kolozsváron ülésező lelkészi gyűléssel.

Minden ment, mint a karikacsapás, hisz mi voltunk a nap hősei. Veres-Kovács Attila, aki a név ötletgazdája volt, még hazafelé is ízlelgette a szót szentori hangján: Királyhágómelléki, és valóban a szónak veretes, jó íze volt.

A következő lépésben a volt református inasotthont foglaltuk vissza, amelyből az átkosban pártkabinetet csináltak az elvtársak. Ez is aránylag simán történt. Elmentünk a gondnokhoz, aki, becsületére legyen mondva, vigyázta az épületet és a rongáló kedvvel érkezőket lebeszélte, mondván, az épület nem hibás és jó lesz még valamire.

A következő lépésben két helyiséget sikerült elfoglalni. Az egyiket a Bihari Református Esperesi Hivatal számára, Borsi Zsigmond esperes úrral karöltve, a másikat a Harangszó szerkesztősége számára.

Mondanom sem kell, nem elégedtünk meg a két helyiséggel, hisz volt ott még könyvtár, orvosi rendelő raktárral. Ezért Attilával leültünk, hogy minden ajtóra tegyük

ki a tulajdönt jelző táblát. Nagy szorgalommal nekiláttunk az ajtóra kerülő feliratok megírásának. Egyszer megszólal az én Attila barátom a rá jellemző pátosszal, zengő baszszus hangján:

– Te Tibi, tudod, hogy mi most történelmet írunk?

– Igen? – kérdeztem naiv meglepetéssel színlelve. – Én meg azt hittem, hogy cédulát az ajtókra.

Rosszallóan csóválta meg a fejét:

– Te aztán le tudod hűteni az ember lelkesedését.

Mások is szemet vetettek a megüresedett impozáns épületre, többek között a román hadsereg is, de nem adtuk oda nekik.

HARANGSZÓ

A gyülekezeti lap címe *Harangszó* lett. Farkas Antal micskei lelkipásztor közbenjárására Sólyom Lajos grafikus készítette el a lap fejlécét és címét.

A lap első számából sok mindent megtudhatunk az indulásról. A bevezető vezércikket nagytiszteletű Nógrádi Béla nagybányai esperes, egyházkerületi főjegyző írta meg.

A következő létfontosságú írás, *Akik előttünk jártak* címmel, nagytiszteletű Dávid Gyulának, az egyetemi fokú Protestáns Teológiai Intézet rektorának tollából származott, és mintegy háromnegyed század egyházi sajtótermékeit sorolta fel.

A *múltból a jövőbe* című cikk egy nagyon fontos kapcsot jelent, mert az írója az az Orth Imre lelkipásztor volt, aki az 1942-ben megszűnt *Reformátusok Lapjának* főszerkesztője, majd az ennek pótlására indított *Bihari Reformátusok Lapjának* utolsó szerkesztője volt. Ebből a lapszámból értesülünk az elsők között a megalakuló székelyhídi bibliakörrel is.

(Folytatás a 15. oldalon)

Harminc év után

(Folytatás a 14. oldalról)

Ez az első lapszám közli az első, ideiglenes szerkesztőbizottság összetételét: a szerkesztőbizottság elnöke Gavrucza Tibor; felelős szerkesztő Farkas Antal; grafikai szerkesztő Radványi Károly; titkár, gépíró Arday Erika. További tagok Balogh Barnabás, Gellért Gyula, Katona János, Sarkadi Pál, Sándor Lajos, Kelemen István, Károlyi Kovács Imre, Zsiskú János.

Az imott-amott hiányos szakmai tudást a hihetetlen lelkesedés pótolta és Erika csilingelő kacagása kísérte. Akármilyen megfeszített volt a munka, jókedvben nem volt hiány.

Amikor elindítottuk a gyűlekezeti lapot, az volt az elgondolás, hogy azokhoz is eljusszon az Ige üzenete, akik valamilyen okból nem tudnak közvetlenül részt venni a gyűlekezet közösségében.

Íme, harminc év elteltével jutottunk oda, hogy kénytelenek vagyunk a sajtó hasábjaira

bízni az ige hirdető, lelkigondozó, oktató feladatát. Ha visszatekintünk a hátunk mögött maradt évtizedekre és fellapozzuk a régi lapszámokat, Isten iránti hálával mondhatjuk, nem éltünk hiába.

Ezekben a mostani nehéz időkben is valljuk őseink hitét: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk”, Bethlennel válaszoljuk: „senki, bizonyára senki!”

A SZERKESZTŐSÉG

A szerkesztőség volt az a hely, ahol egyfolytában zajlott az élet, mindig történt valami. Egy kicsit klubszerű volt.

Nagy szerencsénk volt Radványi Károly bátyánkkal, aki a folytonosságot jelentette, hiszen a református kalendáriumok és falinaptárak szerkesztője volt idősb Radványi Károly, majd az ő örökébe lépett a mi Karcsi bácsink.

Amikor elkezdődött a *Harangszó* szerkesztését, még nem volt divatban a számítógépes tördelés, az újságok és könyvek a hagyományos ólombetűs szedéssel készültek a nagyváradi nyomdában.

A gépírónőnk, Arday Erika volt, aki jókedvével és csilingelő kacagásával mindig vidám hangulatot teremtett. Barabás Zoltán, a *Közlöny* szerkesztője gyakori vendége volt a csapatnak.

Végül, de nem utolsósorban szerkesztőségünk oszlopos tagja volt ifj. Csűrő István, akire mindig lehetett számítani.

Isten áldását kérem gyűlekezeteink népre és a *Harangszó* mindenkori szerkesztőire és olvasóira. Szeretettel az első szerkesztőbizottság elnöke, székellyhídi lelkipásztor, emléléki esperes,

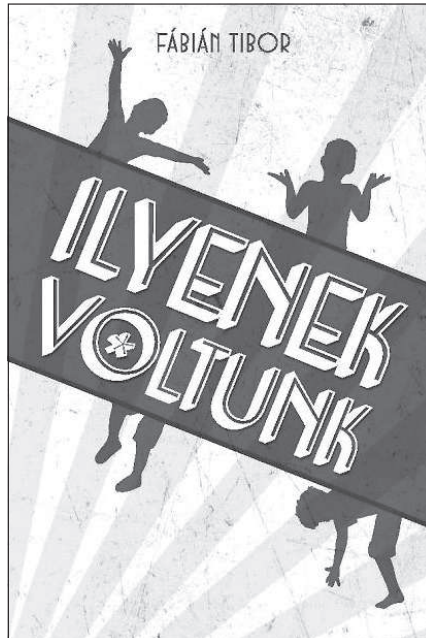
GAVRUCZA TIBOR

Bezzeg az én időmben!

Miért emlegeted már megint, hogy „bezzeg az én időmben!”? Értsd meg, hogy minket ez nem érdekel. Más korok, más helyzetek! – ezt szokták mondogatni gyermekeim, ha előhozakodom azzal, hogy egykor biza egy vekniért is sorban álltunk, néha petróleumlámpánál tanultunk, és nem válogathattunk 237 tévécsatorna közül, csak egyet nézhettünk, azt is rövid ideig.

Gondolom, olyan mondatok ezek, amelyek sok lakásban elhangzanak, olyan élethelyzetek, amelyek számos családban előfordulnak. De lehet, néha egyszerűen csak elmélázunk azon, hogy harminc, negyven vagy éppen ötven évvel ezelőtt hogyan ünnepeltük sötétben a karácsonyt, milyen volt a zsíros kenyér illata, a ma jelentéktelennek tűnő épület gyerekszemmel egykor mennyire magasnak tűnt, miként örvendtünk olyan apró ajándékoknak, amelyekre ma már senki nem nézne rá.

Ezeket az érzéseket, életképeket próbálják visszacsempészni jelenünkbe Fábíán Tibor tárcái. És nem akárhogyan! Hiszen a sorok között a múltba révedés és a nosztalgia mellett megbújik a humor, a finom önironia, előbukkannak a múlt rendszer visszasságai, embertelenségei, de – mai szemmel nézve, érett emberként gondolkozva horribile dictu – előnyei is; mindezzel párhuzamosan pedig nemegyszer azt vesszük észre, hogy olvasás közben már nem a régmúlt időkben kalandozunk, hanem azok kapcsán a mai rohanó, sokszor minden érzést és embersé-

get nélkülöző világunkat és benne magunkat próbáljuk megérteni és a jelenlegi rendszert elemezni. Azt, hogy néhány évtized alatt hogyan juthattunk ilyen állapotba.

Mindezt Fábíán Tibor úgy éri el, hogy írásai – bár többé-kevésbé jegyzetként jelennek meg különböző kiadványokban – inkább novellák, mint egyszerű publicisztikák.

Legalábbis ezt érezzük akkor, ha a szerzővel együtt beülünk a régi iskolák szűk pad-

jaiba, és pionírnnyakkendőt kötünk, ha betérünk a kommunista rendszer falvaiban épült Universal boltba, képzeletben sétat teszünk már nem élő ismerősünkkel a kultúrház és a templom körül, vagy ha éppen elbarangolunk a nyolcvanas évek román tengerpartjára.

És akkor is, ha az elnyomó rezsim vasúti sínjei mellett gyerekként pofont kapunk, mert a nyugatabbról jött turistáknak vidáman in-tegetünk egy-két szem cukorkáért, ha a mai mountain bike helyett a szerzővel együtt régi drótszamarakra kapaszkodunk fel, hogy hepehupás, poros úton önfeledten bringázunk még egyet rég nem látott osztálytársainkkal, vagy ha a frissen lehullt hóban ciroksep-rű-karú, répaorrú, fazékkalapos, fekete szemű hőembert készítünk, mert – ahogy Fábíán Tibor a rá jellemző humorral fogalmaz – a „nyolcvanas években még megbízhatóan be-jelentkezett a négy évszak”.

A könyvet ezért nemcsak időseknek ajánlom, akik az írásokat olvasva esetleg fiatalok-rakat siratják vissza vagy nosztalgiával em-lékeznek gyermekkorukra, hanem a fiatalok-nak is. Egyrészt azért, hogy a sorokon keresz-tül megérezzék, milyen volt az élet Erdélyben egy ma már kevésbé ismert rendszer idején – elvégre ilyenek voltunk. Másrészt azért, hogy lássák, mit nyert vagy mit veszített az erdélyi társadalom az elmúlt néhány évtizedben. És persze azért is, hogy lássák: ilyenek vagyunk.

SOMOGYI BOTOND

(Fábíán Tibor: *Ilyenek voltunk. Erdély.ma* Kiadó, 2020, Kolozsvár. Kapható: Ideakonyvter.ro)

Jövőre tartjuk meg az egységnapot

Egy évvel elhalasztotta a magyar református egységnap ünnepséget a Generális Konvent Elnöksége. A Kárpát-medencei református egyházi vezetők online tanácskozásukon döntöttek úgy, hogy 2021-ben szervezik meg az idén májusra Marosvásárhelyre tervezett programokat.

Az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulójához közeli ünnepséget azzal a céllal szervezték volna, hogy a magyar reformátusok közösen adjanak hálát Istennek az elmúlt száz esztendőben megtapasztalt megtartó kegyelméért.

„Isten a széthullás roppant erői ellenére is megtartott minket. Szentlelkével folyton munkálta bennünk, hogy közösen valljuk meg hitünket, együtt végezzük a szeretet munkáit, és egységben keressük az Ő ígéreteiben megalapozott reménységet” – fogalmaztak a Generális Konvent Elnöksége február 13-i, az ünnepségek előkészítését is tárgyaló ülése után.

A korábbi tervek szerint Kárpát-medencei református egyházmegyéik és egyházkerületek vezetői idej üléseinek szintén az erdélyi város adott volna otthont május 22-én, pénteken.

Május 23-án, szombaton pedig egységnapra vártak volna minden érdeklődőt, hogy a színes programok mellett ünnepi istentiszteleten adjanak hálát azért, hogy Isten kisebbségbe került közösségeinket is megtartotta az elmúlt évszázadban.

Az azóta kitört világméretű vírusjárvány miatt azonban Erdélyben is elhalasztották a tavaszra tervezett programokat, így a marosvásárhelyi egységnap rendezvényeket is. A döntésről Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke nyújtott tájékoztatást március 12-én.

REFORMATUS.HU

Református Kalendárium – megfajtések

A 2020-as Református Kalendárium rejtvénypályázatára a megadott határidőig a következő olvasók küldtek helyes megfejtést: Molnár Csaba (Arad), Elek József (Szatmárnémeti), Péter Mária (Felsővisó), Józsa Márta (Szilágybagos), Farkas Edit (Mezőterem), Holczberger Erzsébet (Mezőterem), Poszt Elna (Mezőterem), Pázmány Angéla (Tamáshida), Bartha Béla (Szatmárpálfalva). Köztük könyvcsomagokat sorsolunk ki, amelyet postán fognak kézhez venni.

KÜLFÖLDI SIKER

Magyar fiatalember videója nyert a koronavírusos kampányban

A Bázeli Zeneakadémia pályázatot hirdetett egy olyan zenemű elkészítésére, melyben köszönetet mondanak a járvány idején frontvonalban küzdő embereknek, és lelki támogatást nyújtanak az érintetteknek. Erre adta be pályaművét Mentés Dániel, s megnyerte a hétszáz frankos első díjat, valamint esélyes a zsűri különdíjára is.

Dániel az *Áldjad, én lelkem, a dicsőség örök Királyát!* kezdetű egyházi éneket dolgozta fel nyertes videójában. Nemcsak az átdolgozott szöveg, hanem a kreatív videó is kiemelkedő lett.

A felhívás célja az volt, hogy olyan művek szülessenek, melyek lelki támogatást tudnak nyújtani a járvány által sújtott embereknek és mindenkinek, aki kitartóan dolgozik például az egészségügyben, az élelmiszer- és egyéb segítő szakmákban.

A német nyelvű, angolul feliratozott videó indoklásában Dániel elmondta: fő célja az volt, hogy választ nyújtson társadalmunk legégetőbb problémáira, a félelemre és reményvesztettségre. „Személyes meggyőződésem szerint a legfőbb szeretet adja meg a választ ezekre a szükségekre. Saját élettapasztalataim alapján felfedeztem azt, hogy ennek a szeretetnek a forrása a Biblia Istenében található meg: mert Isten szeretet (1Jn 4,8).”

A következőkben olvasható az ártírt versszakok magyar fordítása.

1. Áldjad, én lelkem, a dicsőség erős Királyát, Őnéki mennyei karokkal együtt zengj hálát! Zúgó harang, Ének és orgonahang, Mind az ő szent nevét áldják!

2. Gondolj az orvosokra, akik szüntelen örködnek fölötted, Ápolókra, akik a higiéniai előírásokat gondosan betartják! Ők annyira nagyszerűek, ne felejt el hálás lenni nekik, Nélkülük minden gyorsan összedőlne.

3. Gondolj a szakácsokra, akik nap mint nap krumplit hámoznak, Pincérekre, akik segítenek neked a hozzá illő italt kiválasztani! Minden zárva, tetlenül ücsörög az egész személyzet, Ború vonul lelkük fölé.

4. Gondolj a muzikusokra, akik egyébként életed megédésítik, Zenésztanoncokra, kiknek dalai csókolnak téged! De most nincs felkérés, se koncert, se istentisztelet, A pódiumok magányosan állnak.

5. Gondolj a betegekre, akik súlyos betegségekben szenvednek, Mindazokra, akik szeretteiket elveszítették! Segíts, ha tudsz, a szeretet legyőzi a félelmet, így tudsz testvériességet tanúsítani!

6. Áldjad az Úr nevét, őt áldja minden énbenem! Áldjad őt, lelkem, és róla tégy hitvallást, nyelved! El ne feledd! Napfényed ő tenéked! őt áldjad örökké! Ámen.

KOTOSZO.BLOG.HU

Fricska – Fejtörő

Mi az a mondat, amit senki sem szeret hallani, de mindenki ki szereti mondani? A kifejezés: „Ugye megmondtam?” Ha valaki nem hallgat ránk és nem kell a jó tanácsunk, majd lesz

valamilyen gondja, nagyon gyorsan ki tudjuk mondani: „Ugye megmondtam?” De amikor másoknak van igazuk, és nekünk dobják oda ezeket a szavakat, azt nagyon nem szeretjük.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Fábián Tibor, Tokár Sándor, Tóth Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com

Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.